

# Dolenjski list

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE DOLENJSKIH OKRAJEV

TEDNIK ZA POLITIČNA, GOSPODARSKA IN KULTURNA VPRAŠANJA

LETO III. — Štev. 11.

NOVO MESTO, 14. MARCA 1952

ČETRTLETNA NAROČNINA 100 DIN

IZHAJA VSAK PETER

## Od tedna do tedna

Od političnih dogodkov v preteklem tednu je imela največji odmev sovjetska nota trem zahodnim veleislam glede na sklenitev pogodbe z Nemčijo. Sicer se je že nekaj časa moglo čutiti, da SZ nekaj takega pripravljajo, saj vemo, da vlada Vzhodne Nemčije ni samostojna v svojih odločitvah in je torej iz Moskve dobila navodilo, naj čim bolj odločno sproži zahtevo po mirni pogodbi. Čeprav so sovjetski zastopniki na nedavnem zasedanju Generalne skupščine OZN v Parizu na vse mogoče in nemogoče načine zavirali odkritosrčne in stvarne razgovore o nemškem vprašanju, pa se zdaj hočejo izkazati kot pobudniki, ki jih vodi edinole skrb za razcvit Nemčije in njene ljudstva. Toda svet že predobro pozna nakane Sovjetske zveze in ve, da se za njihovimi lepimi besedami skrivajo pohlepne misli ali pa vsaj zaskrbjenost, da bi le kako preusmerili razvoj, ki mogoče ne gre več tako, kot si to sami želijo. V primeru Nemčije vodi SZ prav to zadnje, kajti od zasedanja Generalne skupščine se je v zvezi z Nemčijo že marsikaj spremenilo.

Zelo značilno je predvsem dejstvo, da so Rusi tako pohiteli brž po zaključku lizabonske konference, na kateri so se članice Severnoatlantskega pakta sklenile povezati z zahodnoevropsko obrambno skupnostjo. Tej pa naj se prav v kratkem priključijo tudi Zahodna Nemčija in si zahodne države zelo prizadevajo, da bi čim prej prišlo do konkretnega organiziranja njihove obrambne skupnosti.

Vsi dosedanja razgovori v zvezi z Nemčijo so dokazali, kako zelo se Moskva boji, da bi to vprašanje razčistili in priznali Nemčiji pravico do ponovne oborožitve. Ves sovjetski propagandni aparat doma, v satelitskih državah in tudi drugod se že precej časa peča z nalogo, da bi preprečili ali vsaj čim bolj zavlekli razgovore okrog nemške oborožitve. Zaradi tega so po večmesečnih brezplodnih diskusijah tudi propadli lanski sestanki namestnikov zunanjih ministrov štirih veleislam o Nemčiji.

Zdaj pa je naenkrat tu sovjetska nota in kar je še posebej zanimivo, v tej noti ni niti kakega posebnega poudarka na dosedaj tako odločni sovjetski zahtevi po demilitarizaciji Nemčije. Jasno je torej, da je kominformovski generalštab sprevidel, da mora nujno spremeniti taktiko. Ubral je druge strune, pa tudi ako z njimi ne bo preslepil sveta, bo vsaj spet skušal v nedogled raztegniti razgovore, sestanke in konference o Nemčiji, da jim ne bi na zahodu prehitro prekrižali računov in Nemčije vključili v svoj obrambni sistem ter ji dovolili oborožitve. Zato se tudi sovjetska nota zelo ogiblje kakim ostrejšim izrazom na račun zahodnih držav in v zelo mirnem tonu hoče prikazati »odkritosrčno zaskrbjenost« za usodo sedanje razkosane Nemčije.

Se zaradi nekega dogodka se je svetom zdel zdaj primeren trenutek sprožiti nemško vprašanje. Izkoristili so vladno krizo v Franciji, oziroma zelo nejasno stanje ob prevzemu nove vlade s predsednikom Antoineom Pinayem. Toda ta vlada se, kot kaže, vendarle počasi ustaljuje in bo verjetno v kratkem prešla z notranje-političnega vprašanja na obravnavanje zunanje-političnih, pri katerih je posebno pereč odnos do Nemčije. Vemo, da so Francozi precej zadržani glede na oborožitve Nemčije, toda pri njih so drugi vzroki. Zato so tudi prvi pariški komentarji ob sovjetski noti sicer previdni, toda že izražajo dvom v odkritosrčnost moskovskih namenov.

Nase stališče do oborožitve Nemčije je svojčas obrazložil maršal Tito, ki je pripravil, naj se Nemčiji prizna enakopravnost z ostalimi državami, zato pa ji je treba dopustiti tudi oborožitve. Takoj za tem pa je maršal Tito pristavil: »Toda tega ne smemo napak razumeti, tako da se ji s tem omogoči ponoven militarizem: pravica Nemčije do oborožitve je povezana z njeno demokratizacijo. Če bi se v Nemčiji obnovil fašizem, bi bil proti oborožitvi te države.«

Sovjetski strah pred oborožitvijo Nemčije pa ima prav nasproten značaj. V Vzhodni Nemčiji se Sovjeti prav nič ne branjajo očitljivi na ta ali drug način celo nacizem, le da gre v njihovo korist. Oborožena, toda demokratična Nemčija pa bi bila Moskvi trdna ovira pri njenih agresivnih ciljih.

Na koncu lahko omenimo, da je dal zelo tehtno izjavo o sovjetski agresiji maršal Tito, ko je v torko sprejel skupino ameriških novinarjev. Dejal je, da se tudi »Sovjetska zveza zaveda, da agresija ni priljubljena v svetu«, nadalje, da narodni sovjetskega bloka »ne bi mogli razumeti vojne, v katero bi bili znova zapleteni«, toda da se je treba ubraniti agresivnih stremeljav SZ, ki se ne bi branila »če bi se moglo nekaj na lahek način dobiti, bodisi da gre v tem primeru za ekonomsko podrejanje, bodisi da gre za kaj drugega«. Zato je maršal Tito opozoril, da ima »svobodoljubni svet pravico, da se oborožuje, če grozi vojna nevarnost, vendar pa da se oborožuje samo za ohranitev mira«.

## Letni občni zbori - zrcalo poslovanja splošnih kmetijskih zadrug

**Od dobre zadruga ima korist vsa okolica**

V teh dneh imajo redne letne občne zbornice splošne kmetijske zadruga. Lahko trdimo, da so pokazale — razen nekaj izjem — vse zadruga v lanskem letu znaten korak naprej v razvoju splošnega zadruga. Dobra udeležba članov na občnih zborskih pa je dokaz, da naši ljudje vedno bolj spoznavajo pomen zadruga in vidijo neposredno korist, ki jo ima vsak član od dobro poslujoče zadruga. Zanimivo je poslušati člano na občnem zboru, kako predlagajo razne načine za še boljše poslovanje, zlasti pa kako se zavzemajo za razvoj pospeševalnih odsekov, kar je treba vsekakor pozdraviti. Seveda je tudi še nekaj takih zadruga, ki smatrajo za neposredno korist le to, kar lahko takoj vplačajo v žep ali usta, dalj pa ne vidijo. No, takih »zadruga« je vedno manj, kmalu pa bodo povsem izginili.

## V kmetijski zadrugi v Št. Jerneju niso slabo gospodarili

Pred kratkim smo poročali o lepem dobičku, ki ga je ustvarila lani KZ Dvor. Dne 24. februarja pa je imela letni občni zbor Kmetijska zadruga Št. Jernej. Občnega zbora se je udeležilo veliko število zadruga, ki so pazno zasledovali poročilo o lanskoletnem poslovanju. No, z 936.661 dinarjem čistega dohodka v lanskem letu so bili lahko zadovoljni. Seveda bi bili uspehi lahko še večji, če bi 570 članov zadruga nudilo več pomoči upravnemu in nadzornemu odboru. Nekateri manjši odseki namreč izkazujejo izgubo, ki sicer ni velika, vendar kaže, da ne gre nobenega odseka podcenjevati. Največ dobička izkazuje ekonomija — skoraj 600.000 din, ostali dobiček pa je ustvarila trgovina, nekaj pa še opekarna, pekarna in strojni odsek. Člani zadruga s poslovanjem opekarne niso zadovoljni in so zahtevali, da se je treba za kvaliteto opeke bolj zanimati. Ostri kritiki članov ni ušel tudi lesni odsek, ki sicer sedaj več ne obstaja, a je za njim ostal neporavnani dolg. To je toliko bolj čudno, ker izkazujejo lesni odseki pri drugih zadrugah največ dobička.

Promet v trgovini je znašal blizu 20 milijonov dinarjev. Samo zdravilnih zelišč in poljskih pridelkov je zadruga odkupila za 3.300.000 din. Navzlic temu je čisti dobiček v trgovini majhen, ker so med letom večkrat znižali cene, kar so krili iz lastnega dobička. Zadruga razpolaga že z velikim premoženjem, ki je naloženo v blagu, strojih, opremi in stavbah. Na občnem zboru so sklenili, da bodo letos kupili še eno mlaticnico, slamorezno in motorni pogon in morda še kakšen koslini stroj. Člani so uvideli, da jim stroji veliko koristijo pri delu v gospodarstvu. Prav zato so sklenili, da se zadrugi deleži povečajo

## V Dol. Toplicah pa se ne morejo preveč pohvaliti

Ze 17. februarja je imela v Dol. Toplicah kmetijska zadruga letni občni zbor. Iz poročila je razvidno, da je imela zadruga v letu 1951 nad 31 milijonov dinarjev prometa, čistega dobička je ostalo le 82.693 din. Med letom je

## Nova kmečka delovna zadruga Toplice — Poljane

Kmečka delovna zadruga v Poljanah v topliški dolini se predvsem zaradi slabega vodstva v preteklih dveh letih ni mogla razviti v dobro, vzgledno zadruga. Nasprotno — nekateri njeni neuspehi so bili nasprotnikom zadruga priljubljen kamen spotike, ob katerem so taki ljudje tajili celo vidne napredke vseh tistih dobrih, naprednih zadrug in zadr. ekonomij, ki so s svojim gospodarjenjem že daleč presegle vsa pričakovanja v poljedelstvu, živinoreji itd. Ne moremo trditi, da v Poljanah ni dobrih, zavednih zadruga. Prav ti so tudi uvideli potrebo, da se njihova zadruga spoji z vedno uspešnejšo zadruga ekonomijo v Dol. Toplicah.

Vrsta perečih problemov, ki je težila poljanske zadruga, je tik pred uspešno rešitvijo. Nedavni občni zbor zadruga v Poljanah in zadr. ekonomije v Toplicah, ki je bil v četrtak 6. marca, je pokazal, da je združitve obeh zadruga posestev v novo kmečko delovno zadruga najkoristnejše delo za nadaljnji razmah zadruga in topliški dolini. Saj je prav topliška zadr. ekonomija lani potrdila, kaj se da doseči s pametnim gospodarstvom. Navzlic težavam in malemu številu delovnih moči so lani zadruga in zadr. ekonomija opravili 1413 delovnih dni, tako da znaša vrednost njihovega delovnega dneva za leta 1951 po 300 dinarjev. Poleg vseh dajatev in vloženega denarja v sklade je ekonomija zaključila leto z 79.000 dinarjev dobička. Zadruga in zadruga kritikarji člana nadzornega odbora, ki ni prišel k letnemu obračunu, pa tudi sicer med letom ni bil v redu.

V nedeljo dne 23. marca bodo volitve upravnega odbora nove kmečke delovne zadruga Toplice-Poljane. V načrtu nove zadruga je že nakup traktorja, ki bo opravil spomladansko setev, plačan pa je iz dobička prodanega lesa iz zadruga gozdov, še letos pa bodo v Poljanah postavili velik hlev za 60 glav goveje živine. Zadruga in novomeškega okraja pozdravljajo ustanovitve nove kmečke delovne zadruga, ki naj zareže globoke brazde v topliški dolini.

na 500 din za člana-kmetovalca, ki ima nad 50 arov zemlje, za ostale pa na 200 din. Za poštno poslovanje v zadrugi bodo uslužbeni jamčili z desetkratno vrednostjo mesečne plače.

Sicer pa bi pripomnili, da občni zbor ni bil posebno posrečeno pripravljen. Poročilo knjigovodje je bilo vse preveč

## NAJBOLJŠA ZADRUGA JE V STRAŽI

2. marca je imela redni letni občni zbor splošna kmetijska zadruga v Straži. Pri ustvarjanju čistega dobička ji prav gotovo ne bo kos nobena zadruga v okraju! Kar 1.669.645 din čistega dobička je izkazal obračun za leto 1951. Poleg tega so pri gradnji zadruga doma porabili nad 1.600.000 din zadruga denarja. Vseh osem odsekov je poslovalo z dobičkom, najbolj pa lesni odsek. Ker so les tudi izvažali, imajo v dobrem lep znesek deviz, ki jih bodo porabili za nakup potrebnih strojev. Dobro jim služi traktor, ki so ga kupili lani. Imeli so že pripravljen les za nakup kinoprojektorja, ker pa so uvideli, da bi stal preveč, so pogodbo umaknili. Sklepu o nakupu kinoprojektorja pa se niso odrekli in samo čakajo ugodnejše prilike.

Zadruga razpolaga z velikim premoženjem, čeprav so leta 1945 začeli z — nič. Zadruga dom predstavlja lepo vrednost, prav tako druga stavba, stroji, oprema, živina na ekonomiji, velike zaloge blaga in živil in podobno. Poleg tega ima zadruga lepe zneske v raznih fondih. Samo fond za investicije znaša nad poldrugi milijon dinarjev! S tem denarjem bodo lahko uresničili letošnje gradbene načrte za preureditev gostilniških prostorov, pekarne in dokončne opreme zadruga doma. Uspešno delovanje zadruga dokazuje tudi dejstvo,

zadruga odkupila med drugim tudi 2456 kg zdravilnih zelišč v vrednosti 189.000 din. S tem je zadruga nudila lep zaslužek pridnim nabiralcem. Pridobitev za zadruga in ves okraj je novi zadruga dom, ki že služi svojemu namenu. Vsekakor pa je delovanje splošne kmetijske zadruga preozko, ker se nanaša v glavnem le na trgovino. V bodoče bo morala svoje delovanje razširiti še na druge gospodarske panoge, zlasti živinorejo, sadjarstvo in pod.

Na občnem zboru so sprejeli sklep, da se zadruga deleži povečajo na 500 dinarjev. S tem bo olajšano zadruga poslovanje, člani zadruga pa se bodo bolj kod dosedaj zanimali za njeno delo ter pri tem nudili pomoč novo izvoljenemu upravnemu odboru.

## Od 109 na 350 din za delovni dan v Velikem Gabru

»Najhujše smo prestali« Tako pravi danes zadruga in Velikem Gabru v trebanjskem okraju. Ko so leta 1949 ustanovili kmečko delovno zadruga »Matija Gubec«, je bilo v zadruga le nekaj članov, na katerih je bila vsa teža dela in skrbi, ki spremljajo rojstvo vsake nove stvari, prav posebej pa še novega zadruga gospodarstva. Začetne težave pa niso zavrele razvojne poti. Pozneje se je zadruga povečala z novimi člani, tudi z večjimi kmeti. Da so resnično napredovali, naj povedo številke o zaslužku: lani so dobili zadruga in Velikem Gabru po 109 dinarjev, letos pa so prvi v okraju: 350 dinarjev znaša vrednost delovnega dneva. Ko smo zadnjič zapisali o zadruga Velike Loke: Kdo se lahko pomeni z njimi, če nismo vedeli za uspehe Velikogabrskih zadruga. Danes velja to vprašanje za obe zadruga, delovni dan pa je v velikogabrški zadruga še malo boljši.

Na vsakega člana zadruga v Velikem Gabru pride po 3 hektare obdelovalne zemlje — dela torej ni bilo malo, saj je bilo med letom le 16 stalnih delovnih moči. Zgradili so svinjake, popravili hleve. Čistega dohodka je bilo nad 2 milijona dinarjev. V sklade je šlo 29 %, za zaslužek zadruga po 1 milijon 440.000 dinarjev. Za investicijski sklad so namenili 257.571 dinarjev, za socialni sklad 202.000 din, za obratni kredit pa 122.476 din. Da ni bilo še večjih uspehov, je kriva razkosanost — arondacija še ni v celoti izvršena. Dobro pa so se posluževali strojne obdelave, skrbeli za izmenjavo semena, varčevali pa tudi niso z umetnimi gnojili. Pšenice so zato pridelali

učeno. Lahko bi povedal vse s preprostim besedami, tako kot to razumejo ljudje, ki se ne pečajo s knjigovodstvom. Vsaj za take prilike bi morala biti dvorana zakurjena! Se papir za zapisnik so pozabili pripraviti in je bilo treba potem letati ponj. Tudi posamezni — sicer redki — medklaci članov, češ kaj imam od zadruga, saj nimam nobenega popusta v trgovini ipd., kažejo, da je med člani še vedno nekaj takih, ki jim je današnja stvarnost tuja. Navzoči predsednik Okrajne zveze kmetijskih zadruga tovariš Stane Smit je pojasnil zadruga pomen zadruga in nakazal nekaj smernic za bodoče delo. Njegove smernice, lani doseženi uspehi in ugodni pogoji, ki jih ima zadruga so jamstvo, da bo v letu 1952 ob veustranski pomoči vseh članov šentjernejska zadruga dosegla še večje uspehe.

Da obratuje že skoraj samo z lastnimi sredstvi. Narodna banka ji je znižala kredit obratnih sredstev, ker ga niso izčrpavali, sedaj pa so se sami sklenili, da bodo ostali kredit odpovedali takoj ko odprodajo zaloge lesa in drugega blaga, ki ga imajo na zalogi za več milijonov dinarjev.

Dobra udeležba, živa razprava, sprejeti sklepi in novo izvoljeni upravni ter nadzorni odbor na občnem zboru, vse to potrjuje, da delo zadruga in njen pomen člani pravilno razumejo. Sklepu o prispevku 200.000 din iz čistega dohodka zadruga za popravila vaških potov proti Drganjim selom, Zalogu in še nekaterih drugih je najboljši dokaz neposredne koristi, ki jo ima vsa okolica od dobro poslujoče zadruga. Tudi na oškodovance na Primorskem niso pozabili: 30.000 din so poklonili v ta namen. Na pobudo prejšnjega upravnega odbora so sklenili kupiti štiri izruvače za krompir, štiri kosilne stroje, na predlog članov pa še dve sadni škroplilnici in plemenskega bika. Sploh so zadruga predlagali, da se vloži čim več sredstev za nakup strojev. Stavljeno je bilo tudi predlog, ki sicer ni bil osvojen, naj bi zadruga zbirala sredstva za gradnjo hotela s tujskimi sobami — ki je v Straži nujno potreben. Sklepu o povišanju deležev na 1000 din za člana bo pri 433 članih, kolikor jih je včlanjenih, zadruga pripomogel k še večji finančni samostojnosti. Z zadruga domom bo upravljal poseben odbor, ki bo skrbel, da bo dom res služil svojemu namenu.

Prav tako kot v ostalih zadrugah bodo tudi tu uslužbeni jamčili z desetkratno vrednostjo mesečne plače za poštno poslovanje. Gospodinje, ki so bile na občnem zboru so izjavile, da s kvaliteto kruha iz zadruga pekarne niso zadovoljne in bo treba pogledati, kje je vzrok. Se o tem so se pogovorili, kako bo zadruga pomagala gasilski četi do prepotebnih cevi Ob zaključku občnega zbora so vsem udeležencem razdelili brezplačno strokovne knjige. Z ugotovitvijo, da je preteklost najboljši nauk za bodočnost, so zaključili dobro uspešni občni zbor, ki pomeni prav gotovo solidno podlago za nadaljnji razvoj zadruga misli v Straži in njeni okolici.

## OBVESTILO

Obveščamo vse delodajalce državnega, zadruga in zasebnega sektorja in vse zavarovalnice, da se je Uprava za socialno zavarovanje pri OLO Trebnje preselila ozir. združila 10. marca 1952 z Upravo za socialno zavarovanje pri OLO Novo mesto. Vse stranke prosimo, da se obračajo neposredno v vseh slučajih na naslov Uprave za soc. zavarovanje v Novem mestu. Izvršni odbor OLO Trebnje

druge in za politično delo med zadruga. Za dober uspeh zadruga gre priznati je najpridnejšim delavcem, med katere štejejo vsekakor pridnega gospodarja in dosedanjega predsednika tov. Jeraja, ki je opravil lani 475 delovnih dni. Korelc Jože ima 442 dneva, Marija Korelc 260 dni, Jože Iar 324 dni, Franciška Iar 190 dni, Franc Smole samo v poletju 203 delovne dneve, Marija Smole 147 dni itd. Na teh naj se zgledujejo ostali zadruga.

6 novih članov so sprejeli na občnem zboru. Marsikdo bi še, če bi se zadruga pomenili z njimi o tem in onem, kar kmeta mora zanimati. Med novimi člani sta mizar Jože Lavrih in tesar Lojze Piškur, ki bosta zadruga v veliko pomoč. Za les iz zadruga gozdov bodo kupili v tujini stroje, popravili bodo stari mlin in imeli tam tudi šupo za stroje. Dve gnojni jami bodo zgradili v Zubini. Milijon dinarjev kredita za nove gradnje bodo najeli, obratnega kredita pa 200.000 din. Velike obveznosti so prevzeli pretekli teden nase velikogabrški zadruga in Smoletovi hiši v Zubini, kjer so se zbrali k letnemu obračunu. Smoletovega Franca so izvolili za novega predsednika. Čvrsto bodo zgradili za delo — ker dobro vedo, da je zmaga odvisna predvsem od skupnih naporov in ljubezni do dela. A. Zaletelj

VEČ POLITIČNEGA IN VZGOJNEGA DELA MED ZADRUGNIK!

Občni zbor je pretresel tudi slabe strani zadruga. Navzlic doseženim uspehom je bilo med letom marsikaj zakrtega, marsikaj nerazčiščenega. Premalo je bilo javne kritike, čeprav je bila včasih zelo dobra. Nastala so trenja med srednjimi in malimi kmeti v zadruga. Zima je bila lepa — kdor pa ni imel svojih konj, ni mogel dobiti drv. Ni še zvesti, da so tudi konji postali zadruga lastnina, da naj služijo vsem. Izvoljena je bila komisija za razčiščenje nekaterih nepravilnosti. Žene so se potegovale za svoje pravice, češ da so za enako delo manj plačane kot moški. Te napake so delno popravili med letom, vendar pa je stari odbor upošteval predvsem svoje koristi, premalo pa je skrbel za razširitev za-

## Spet 6 milijard dinarjev za pomoč našemu kmetijstvu

Zvezna vlada je pred dnevi sprejela odločbo o znižanju prodajnih cen industrijskih izdelkov, ki so potrebni kmetijski proizvodnji in ribarstvu. Državna kmetijska posestva, okrajne zadruga zveze, kmečke delovne zadruga in splošne kmetijske zadruga bodo kupovale po nižjih cenah velike in srednje kmetijske stroje in naprave domače proizvodnje.

Odločba navaja med drugim, da bodo zadruga kupovale lahko traktorje znamke »Ansaldo 60« domače proizvodnje s 25 % popustom, traktor »Zadruga« s 65 % popustom, elevatorje s 45 do 50 % popustom itd. Traktorje, ki jih upvažamo in so namenjeni kmetijskim proizvajalcem, bodo prodajali po dejanskih nabavnih cenah in bodo oproščeni kakršne koli davčne obremenitve, dobička in drugih razlik v cenah.

Državna posestva, zadruga in zasebni kmetje bodo kupovali lahko rezervne dele domače proizvodnje za vse velike in srednje kmetijske stroje in naprave s 40 % popustom. Umetna gnojila bodo kupovala taka gospodarstva z 10 do 65 % popustom, zaščitna sredstva za rastline z 20 do 90 % popustom. Tako bodo n. pr. vsi pridelovalci kmetijskih pridelkov kupovali pogonsko gorivo in motorno olje za svoje potrebe po nižjih cenah: bencin bodo n. pr. kupovali po 27 din za kilogram, plinsko olje po 16 din za kilogram itd.

Skupen znesek, ki ga bo država prispevala za razvoj kmetijstva v letošnjem letu z znižanimi cenami strojev, zaščitnih sredstev in pogonskih sredstev znaša 6 milijard 149 milijonov dinarjev, kar predstavlja nedvomno nadaljnjo učinkovito pomoč za razmah naše kmetijske proizvodnje sploh, posebno pa za razvoj državnih posestev in kmečkih delovnih zadrug.

## VINOGRADI SO OŽIVELI

Iz Bele krajine, Trške gore, straskih gor, Podljubna in drugih vinorodnih predelov trebanjskega in novo-meškega okraja poročajo vinogradniki, da so začeli navzlic poznemu snegu in mrazu z deli v vinogradih, ponekod pa je rezanje trtja že zaključeno. Zadnji sneg je marsikje dal dober saninec, da so kmetje zvožili v vinograde kolje in gnoj. Kakor hitro bo trtje obrezano, pride na vrsto koljenje, gnojenje, kopanje, s spomladajo pa vsa druga dela v vinogradih. Saj dolenski vinogradnik nima veseljšega in skrbnejšega dela kakor je skrb za vinograd.

## OBVESTILO

Obveščamo vse delodajalce državnega, zadruga in zasebnega sektorja in vse zavarovalnice, da se je Uprava za socialno zavarovanje pri OLO Trebnje preselila ozir. združila 10. marca 1952 z Upravo za socialno zavarovanje pri OLO Novo mesto.

Vse stranke prosimo, da se obračajo neposredno v vseh slučajih na naslov Uprave za soc. zavarovanje v Novem mestu. Izvršni odbor OLO Trebnje

Obveščamo vse delodajalce državnega, zadruga in zasebnega sektorja in vse zavarovalnice, da se je Uprava za socialno zavarovanje pri OLO Trebnje preselila ozir. združila 10. marca 1952 z Upravo za socialno zavarovanje pri OLO Novo mesto.

Vse stranke prosimo, da se obračajo neposredno v vseh slučajih na naslov Uprave za soc. zavarovanje v Novem mestu. Izvršni odbor OLO Trebnje

druge in za politično delo med zadruga. Za dober uspeh zadruga gre priznati je najpridnejšim delavcem, med katere štejejo vsekakor pridnega gospodarja in dosedanjega predsednika tov. Jeraja, ki je opravil lani 475 delovnih dni. Korelc Jože ima 442 dneva, Marija Korelc 260 dni, Jože Iar 324 dni, Franciška Iar 190 dni, Franc Smole samo v poletju 203 delovne dneve, Marija Smole 147 dni itd. Na teh naj se zgledujejo ostali zadruga.

6 novih članov so sprejeli na občnem zboru. Marsikdo bi še, če bi se zadruga pomenili z njimi o tem in onem, kar kmeta mora zanimati. Med novimi člani sta mizar Jože Lavrih in tesar Lojze Piškur, ki bosta zadruga v veliko pomoč. Za les iz zadruga gozdov bodo kupili v tujini stroje, popravili bodo stari mlin in imeli tam tudi šupo za stroje. Dve gnojni jami bodo zgradili v Zubini. Milijon dinarjev kredita za nove gradnje bodo najeli, obratnega kredita pa 200.000 din. Velike obveznosti so prevzeli pretekli teden nase velikogabrški zadruga in Smoletovi hiši v Zubini, kjer so se zbrali k letnemu obračunu. Smoletovega Franca so izvolili za novega predsednika. Čvrsto bodo zgradili za delo — ker dobro vedo, da je zmaga odvisna predvsem od skupnih naporov in ljubezni do dela. A. Zaletelj

VEČ POLITIČNEGA IN VZGOJNEGA DELA MED ZADRUGNIK!

Občni zbor je pretresel tudi slabe strani zadruga. Navzlic doseženim uspehom je bilo med letom marsikaj zakrtega, marsikaj nerazčiščenega. Premalo je bilo javne kritike, čeprav je bila včasih zelo dobra. Nastala so trenja med srednjimi in malimi kmeti v zadruga. Zima je bila lepa — kdor pa ni imel svojih konj, ni mogel dobiti drv. Ni še zvesti, da so tudi konji postali zadruga lastnina, da naj služijo vsem. Izvoljena je bila komisija za razčiščenje nekaterih nepravilnosti. Žene so se potegovale za svoje pravice, češ da so za enako delo manj plačane kot moški. Te napake so delno popravili med letom, vendar pa je stari odbor upošteval predvsem svoje koristi, premalo pa je skrbel za razširitev za-

## Vremenska napoved

V dneh od 14. do 23. marca bodo predvidoma okoli 15. in 19. marca padavine, ki bodo prinesle novo ohladitev.

# Ponesrečen napad na splošne kmetijske zadruge v Beli krajini

Občni zbori splošnih kmetijskih zadrug so v preteklih tednih pokazali precejšnjo podtalno dejavnost reakcionarnih elementov, ki so se spravili nad razbijanje zadrug v Beli krajini. Njihova dejavnost je tesno povezana z načrti znanih sovražnikov ljudske oblasti, ki se na vse kriplje borijo proti razvoju kmečkega zadrugništva na vasi. Kje je treba iskati te ljudi? Med bivšimi trgovci, gostilničarji in večjimi kmeti jih najdemo, med ljudmi, ki ne morejo pozabiti starih, »zlatih časov« preteklosti, ko so bogateli na račun splošne ljudske bede ter gospodarske zaostalosti Bele krajine.

Izrazit primer sovražne akcije proti kmečkemu zadrugstvu se je jasno razkril na obnem zboru Kmetijske zadruge v Metliki. Že nekaj dni pred obnem zborom so se po Metliki slišali glasovi, da bo kmetijska zadruga likvidirana. Res se je na obnem zboru pokazala skupnica ljudi, ki je ves čas po izbranih poročilih upravnega odbora zadruge dajala neumestne opazke in godrnjala. Tej reakcionarni skupnici najbrž ni bilo prav, da je metliška kmetijska zadruga lani imela nad pol milijona dinarjev dobička in uspehe na vseh gospodarskih področjih. Najizrazitejši godrnjač je bil bivši gostilničar Janko Car, po domače »ban-ka« iz Metlike. Skozi vse godrnjanje skupine se je razločno videlo, kam molí pes svojo reakcionarno taco. Skupina godrnjačev je čakala na ugodno priliko; takoj nato, ko je bil razrešen stari odbor, so se godrnjači na znamenje Jankota Cara dvignili in demonstrativno zapustili zasedanje, izražujoč, da jim zadruga ni potrebna.

Tragično, pa hkrati tako značilno

za zahrbtno, umazano delo sovražnikov napredka je, da so na obnem zborih splošnih kmetijskih zadrug v Beli krajini ponekod tudi posamezni manjši kmetje sedli v topoljajočo se ladjo reakcije, ki je smrtni sovražnik ljudske oblasti in ki izkorišča vsako ugodno priliko, samo da bi porinila nož v hrbet socialistični skupnosti. Za Metliko n. pr. je zanimivo, da je sam predsednik MLO nasedel tem elementom in jih ni ostro obsodil.

Skozi ta očala je treba gledati tudi marsikaj drugega v Metliki, kjer je MLO zanemaril svojo gospodarsko dejavnost, zlasti nekatere obrtne industrijske delavnice, ki so v kaj slabem stanju. Tako n. pr. stoji podjetje »Žaga«, ki bi lahko metliškim in okoliškim kmetom bilo v veliko pomoč. Stanje v mestni pekarni je več kot kritično; razmere so nehišne, eden izmed delavcev leži v bolnišnici, ker je zbolel na pljučih, ostala dva pa sta odpovedala delo zaradi slabih delovnih pogojev, ker se MLO ne pobriga za primerno ureditev delavnice. Metlika je veliko gospodarsko središče in ima vse pogoje za dober gospodarski razmah, vendar pa se ne razvija tako, kakor bi se lahko. Ali ni tudi tu čutili vpliva ljudi, ki ne želijo napredka?

Na to ni težko odgovoriti. Car Janko iz Metlike, ki je podtalno rovaril proti zadrugi in dajal instrukcije svojim »prijateljem«, da so govorili zanj skozi svoja usta, je bivši gostilničar in posestnik. Bil je partizanski dezertir in je bil že kaznovan od ljudske oblasti. Eden njegovih sinov je ilegalno pobegnil čez mejo, drugi pa je s sebi primerno družino s kamenjem napadel občni zbor kmečke delovne zadruge v

Metliki. Prav ta zadruga je največji trn v peti bivšim »vzornim« gospodarjem.

Nekaj podobnega se je zgodilo na obnem zboru Kmetijske zadruge v Preloku, kjer je nastopil proti zadrugi bivši trgovec in večji kmet Pavlakovič Jože, ki je prav tako demonstrativno zapustil občni zbor s svojimi ministran-ti vred. Predsednik zadruge se sploh ni pripravil na občni zbor, tako da je njegovo poročilo podal tajnik v nekaj kratkih besedah, nasprotno pa je poskrbel za obširne »priprave«, s katerimi naj bi se zadruga razbila. Na svojem stanovanju je n. pr. 9. februarja sklical sejo upravnega odbora, čeravno so bile prej vse seje v pisarni KLO. Po sebi je bil sklican izredni občni zbor — nekaj dni pred letnim obnim zborom! Edini namen tega izrednega občnega zbora je bil: uničiti zadrugo, kar pa predsedniku zadruge po zaslugi partijske organizacije in zavednih zadrugnikov ni uspelo. »Uspeh« je bil le ta, da je nekaj članov in članic na tem obnem zboru vrnilo zadržane članke, med prvimi oče predsednika zadruge, 90 članov od 120 članov zadruge pa je odločno nastopilo proti razbijanju zadruge in obsodilo delo predsednika KZ, ki ima 3 posestva in je bivši trgovec, ima pa še danes pripravljeno svoj trgovski lokal »za vsak slučaj«, če bi se zadruga razbila...

Vsi ti in podobni izpadi razbijatev zadrug pa niso uspeli. Zadrugniki so obsodili njihova dejanja in še bolj strnili svoje vrste. V Metliki so n. pr. sprejeli več pomembnih sklepov, ki bodo pospešili gospodarski razvoj mesta. Uredili bodo drevesnico, ustanovili mlekarino in nekaj obrtnih odsekov. Zadruga bo okrepila odkupovanje vseh kmetijskih pridelkov in nudila svojim članom vse potrebno blago. Uvedla bo nabavne knjižice za člane, tako da bodo ob koncu leta le-ti soudeleženi na dobičku. Za uspešnejši razvoj zadruge bodo zvišali obratni kredit še za 5 milijonov dinarjev.

Večina kmetijskih zadrug je na obnem zborih dvignila deleže članov na 1000 dinarjev, kar bo znatno vplivalo na večjo delavnost zadrug, zraslo pa bo tudi zanimanje članov za delo in uspehe zadrug. Občni zbori pa so tokrat tudi pokazali, kako nujno potrebno je sodelovanje vseh zadrugnikov splošnih kmetijskih zadrug. Budnost osnovnih partijskih organizacij in ostalih množičnih organizacij se mora navezati na sodelovanje vseh zadrugnikov — le ob takem delu bodo tudi naprej padale maske iz obrazov reakcionarnih posameznikov, ki čedalje bolj kažejo svoje pravo lice.

J. V. — F. K.

# Kratke vesti

Ljubljana. — Nova telegrafska centrala v Ljubljani. V Ljubljani je pretekli teden začela obratovati nova avtomatska telegrafska centrala. Stara centrala je bila na deset priključkov, nova pa jih ima 30 ter se bo z njo znatno izboljšala telegrafska zveza Ljubljane z drugimi kraji v državi. Aparaturo za to telegrafsko centralo smo dobili iz inozemstva, nekateri dele pa je izdelala tovarna »Iskra« v Kranju.

Beograd. — Letos bo na raznih delovnih akcijah sodelovalo 92.500 mladine. Razen na največjih objektih, kot so hidrocentrale Jablanica, Mavrovo, Vlasina, Vinodol ter pri gradnji metalurških kombinatov v Zenici, Sevojnu, Nikšiću in Svetozarevu, bo naša mladina pomagala tudi graditi cesto Vrhnika—Logatec ter obnovljati naselja, ki so jih uničili ali poškodovali snežni plazovi.

Zagreb. — Nad 200 delegatov je bilo na kongresu Zveze študentov, ki je bil 3 dni v Zagrebu. Na kongresu so bili navzoči tudi delegati iz drugih držav ter predstavniki zvezne in hrvatske vlade. Kongres je razpravljal o delu Studentske zveze, o nekaterih pojavih na univerzah ter o značaju in nalogah Studentske zveze. Kongres je poudaril, da morajo biti študentje organizatorji političnega življenja ter da morajo razumeti dobo, v kateri žive ter smisel in pomen tega, kar danes ustvarjamo.

Beograd. — Izredno važno uredbu o skladih plač je izdala zvezna vlada. Na osnovi te uredbe bo država zajamčila vsakomur, ki je v delovnem od-

nosu, da bo prejel najmanj tisto vsoto, ki je določena za minimalno plačo. Po tej uredbi bodo podjetja sama razdeljevala sklade plač, to se pravi, da bodo delavci bolje plačani tam, kjer bodo podjetja bolje uspevala. S tem bo še bolj važna dejavnost delavskih svetov, ki jih prav te dni volijo v skoro vseh podjetjih.

Beograd. — 32 hidrocentral gradimo v državi. Imena mnogih izmed njih ste že dostikrat slišali: to so hidrocentrale Vinodol, Mavrovo, Jablanica itd. Letos bodo predvidoma gotove hidrocentrale Ovcarbanja v Srbiji, Došnica v Makedoniji ter Moste in Medvođe v Sloveniji. Vinodolska hidrocentrala, ki je lani že začela obratovati z enim agregatom, bo letos dobila še drugi agregat. Ze danes proizvajamo dva in polkrat več električne energije kot pred vojno. Do konca leta pa bomo proizvajali najmanj trikrat več električne energije, kot so jo proizvajale vse elektrarne stare Jugoslavije.

Split. — Velike priprave na novo turistično sezono v Dalmaciji. Medtem ko pri nas v ravninah še vedno leži sneg in bo treba najmanj še teden, dva, da bo skopnela bela odeja, se v južni Dalmaciji že kopljejo. V vseh krajih našega Primorja se že vneto pripravljajo na novo turistično sezono. Razen domačih gostov pričakujejo letos tudi precejšnje število tujih gostov, med drugim iz Švice, Avstrije, Zahodne Nemčije, Francije, Amerike in Kanade. Vrsto hotelov bodo obnovili, izboljšali prometne zveze. Za letošnjo turistično sezono se obeta zelo dober obisk v vseh obmorskih krajih.

# Takih loucev res ne potrebujemo

Pred kratkim je javil lovec Lukanič iz Pake pri Starem trgu, ki spada pod lovsko družino Stari trg in Lovsko zvezo v Crnomlju, da je z ampulo zastrupil volka, katerega pa so trije volkovji raztrgali in je ostala od zastrupljenja samo glava in rep. Priložil je potrdilo KLO Stari trg in Lovske družine Stari trg. Republiški odbor mu je na osnovi priloženih potrdil izplačal nagrado v znesku 5000 din, obenem ga pa pozval, da pošlje glavo in rep volka na Republiški odbor za pokončavanje volkov v Ljubljani. Po tej zahtevi je Lukanič poslal v Ljubljano glavo in rep navadnega malega sivega psa.

Ko je bil 24. febr. t. l. občni zbor Okrajne lovske zveze, je bila glava tega psa pokazana navzočim. Vsi so na prvi mah ugotovili, da je to glava psa. Jasno je bilo, da gre za prevaro, ker je Lukanič etar lovec in bi moral poznati volka. Do dvoma bi morda lahko prišlo samo če bi to bil pes volčjak, pri takšni glavi pa je

bil izključen vsak dvom. Na obnem zboru Okrajne lovske zveze je bil Lukanič izključen iz lovske družine, podpisana potrdila iz KLO in predstavnik Lovske družine Stari trg, ki sta tudi lovca, pa sta bila kaznovana z zadnjim opominom, to je z ukorom pred izključitvijo, ker trdita, da volčje glave nista videla, pač pa le sled volkov na snegu, in sta verjela Lukaniču na njegovo besedo. Za to dejanje se bodo vsi trije še zagovarjali pred sodiščem.

6. februarja letos je šel član lovske družine v Crnomlju Stručelj iz Jerneje vasi s puško v Kelece nad Bistrico. Logar Babič iz Miklerjev ga je opazoval nad 40 minut. Ko je Stručelj ustrelil srno in jo nesel proti domu, je opazil logarja Babiča in nameril nanj puško. Babič se je vrgel v sen, nato pa mu je uspelo, da je pobegnil. Stručelj tajni svoje dejanje, na lovskem posvetu pa je bil izključen iz družine. Na glasovanju so bili trije lovcí proti izključitvi, zato je lovska družina tudi te izključila.

V taki hudi zimj in prepovedanem času za streljanje smi, ko bi morali lovci živali krmiti in skrbeti zanje, se še doba lovci, ki srne streljajo. Za taka dejanja imajo celo prikritje pritrjevalce. Lovska družina jih je zato na posvetovanju razkrinkala in izključila iz svojih vrst. K.

## Odlok Izvršnega odbora MLO Novo mesto

Izvršni odbor MLO Novo mesto je sprejel na svoji redni seji dne 16. februarja 1952 na osnovi čl. 3. Odloka o vzdrževanju snage in kulturnega izgleda v mestu, sprejeteja na rednem zasedanju MLO Novo mesto dne 8. februarja 1953 naslednje:

### ODREDBO

1. Kot center mesta, kjer se ne dovoljuje rediti živino, prašiče, drobnico in kuncce, se smatra celotni II. in III. teren, ki obsežata naslednje ceste, ulice in trge:

Glavni trg, Ljubljanska cesta do št. 31. Vrhovčeva ulica, Kratika ulica, K sodišču, Strelška ulica, Sokolska ulica, Gerdešičeva ulica, Dlančeva ulica, Poštna ulica, Detelova ulica, Jenkova ulica, Franciškanska ulica, V mlm, Kapuškini trg, Na Loko, Dr. De-franceschijeva ulica, Proštjiska ulica, Kapl-teljska ulica, Katarina trg, Strma steza, Ka-stelčeva ulica, Arkova ulica, Cerkevna ulica, Florjanov trg, Križatijska ulica, Mej vrti Kosova ulica, Sokolska ulica, Društvena uli-

ca, Društveni trg, Sv. Jurija ulica, Brez in Pučjeva ulica.

Poleg označenih cest, ulic in trgov se za-branjuje reja domačih živali še v naslednjih cestah I. in IV. terena MLO Novo mesto: Sešidlova cesta, Šukljeva cesta, Kandij-ska cesta ter območje Trdinovo ceste.

2. Prebivalci pod točko I. navedenih cest, trgov in ulic smejo rediti živino, prašiče, drobnico in kuncce le, če jim IO MLO Novo mesto to izrecno dovoli na njih pisмено vlogo.

3. Ta odredba stoni v veljavo istočasno z odlokom o vzdrževanju snage in kulturnega izgleda v mestu, ki ga je izdal MLO Novo mesto na svojem V. rednem zasedanju.

Smrt fašizmu — svohode narodu!

Tajnik: ZAGORC FRANC, I. r.

Predsednik: UDOVIČ JOŽE, I. r.

## Z zadrugo v Jurjevici so člani lahko zadovoljni

Po poročilih o obnem zborih KZ po vsej naši republici je zapažen lep razvoj splošnega kmetijskega zadrugništva. Med dobri mi je tudi Kmetijska zadruga v Jurjevici pri Ribnici. Njeno celotno poslovanje je bilo uspešno, kajti če omenimo že samo pri-detek kmečkega praznika lani v oktobru, ko je bil prikazan dosežani obseg sadjarstva in živinoreje v sklopu KZ ter s tem v zvezi vse njeno poznejše delo, lahko zadrugi le čestitamo.

Letni obračun izkazuje skoraj pol milijona čistega dobička. Namen vsake zadruge je s podvojenimi močmi delati za socialistično vas. Občni zbor KZ v Jurjevici je zato kot napotilo za bodoče delo sprejel naslednje sklepe:

Da bodo poziveli kmetijsko, bodo zadrug-nišča površine za krmino rastline povečali za najmanj 30%. Ustanovili bodo vodno zadrugo za osuševanje močvirne ozemlja. Iz lastnih denarnih sredstev bodo še letos do-gradili zadrugi dom. Če bodo potrebovali še kaj denarja, ga bodo najeli s posojilom v investicijski banki.

Za dvig sadjarstva bodo še to pomlad na-bavili 900 sadnih dreves. Precepili bodo vsa sadna drevesa svojih članov z vrstami, ki v Ribniški dolini najbolj uspevajo.

Da bo zadruga zavarovana pred morebit-no izgubo v poslovanju, bo odsejal veljavo kot garancijo desetkratno jamstvo mesečne plače uslužbenca. Vsnak uslužbenec pa bo v ta fond plačeval mesečno od svoje plače 10 odstotkov.

Taka je slika Kmetijske zadruge v Jur-jevici. Prav nasprotno sliko pa nam pokaže poslovanje KZ Sušje. Primanjkaj poslo-vodkinje znaša nič manj kot 83.000 dinarjev! Najlepše pa je pridel Dosedanjij poslodv-kinji je odbor priznal nagrado ter ji je pri-pravljen črtati polovico primanjkljaja (se-veda če ho to sprejel občni zbor). Radoved-ni smo, če bo javnost ob vsem tem molčala in če bo zadovoljno s takim stanjem ljud-sko sodišče. Verjetno ne!

## Franček Saje:

# Belogardistični štajerski bataljon

Italijani pa belogardistov še vedno niso hoteli podpreti z orožjem. Zato so se nekateri belogardistični novinci ob spopadu s partizani 11. julija vrnili na domove ali se zatekli v Novo mesto, okrog dvajset neoboroženih od skupno sto mož Štajerskega bataljona pa je s svojim odelkom begalo okrog Novega mesta.

Ko je Zelen-Skala »Štajercem« povedal, kje imajo partizani taborišče, so jih belogardisti takoj hoteli napasti. Joško Jakoš si je v svoj dnevnik zabeležil:

»Sli smo v treh skupinah, a zvedeli smo, da so se preselili. Na položaju smo ostali s Cigo-tom (Tomažičem), drugi dan (11. julija — op. S. F.) pa se vrnili v logor. Opoldan smo opažali, da partizani obkoljujejo in so se pokazali na vseh višjih položajih. Mi smo šli na položaje, obvestili logor ter dobili pomoč.«<sup>57</sup>

Ivan Majnik-Džems je namreč 11. julija s svojim bataljonom Belokranjskega odreda prihitel preko Gorjancev. Na Zajčjem vrhu je iznenadil belogardistično patroljo, spremljajočo enajst jetnikov Pov-zetovega partizanskega voda, ki s parom konj in sedem šli po vodo. Partizani so ujetnike brez boja rešili, ujeli dva belogardista, enega pa ustrelili. Ti strelci so belogardiste opozorili na nevarnost, da so šli na položaje, obvestili logor ter dobili pomoč. Po okoliških vinogradih se je razvila kratka in neodločna bitka. Ker ni potekala ugodno za belogardiste, so jo ti prekinili z vpitjem na partizane, čemu vendar streljajo, saj so tudi oni partizani. O spopadu so belogardisti hitro obvestili italijansko vojaško poveljstvo v Novem mestu, ki je v svojem obveščevalnem poročilu zabeležilo:

»Zvečer 11. t. m. so se komunistični razbojniki in elementi »bele garde« živahno obstreljevali na področju Dolja...«<sup>58</sup>

Roza Uhanova-Silva pa je zapisala v svoj dnevnik:

»Danes popoldne je bil hud spopad med nami in partizani. So nas že pogurjali. Sem še bolj zadovoljna. Se bomo borili vsaj mož proti možu. Bolje kot pa zahrbtno...«<sup>59</sup>

Vendar so se belogardisti še posluževali zvijače s partizanskimi znaki. Na dan spopada okrog Zajč-jega vrha so z naglico mobilizirali svoje ljudi in s partizanskimi triglavkami na glavi zavratno lovili partizane. Tako so na Dolju dobili v roki zastile štirje partizane, ki jih je s pištolo v roki zastilše kapetan Vasiljevič-Istok. Govoril jim je, da so četniki Draže Mihailovića in redna jugoslovanska vojska ter jih pozival, naj pristopijo k njim. Dvema jetnikoma je uspelo pobegniti, dva pa sta ostala v belogardističnih rokah. Pred smrtjo se je z begom rešil tudi Janez Juršič z Dolja. Belogardisti so ga hoteli ubiti, ker jim je kot »partizanom« napisal pismo, da pregrdo ravnajo s partizanskimi dru-zinami.<sup>60</sup>

V noči na 12. julij so partizani obkoljevali po-dročje St. Jošta. Ker je Gorjanski bataljon prišel prekasno, so belogardisti pobegnili tež progo Novo mesto—Crnomelj in šli proti Toplicam. V močno utrženem belogardističnem taborišču so partizani zaplenili osebni avtomobil in našli več svežih gro-hov umorjenih žrtev. Dobili so tudi ovitke pism.

<sup>57</sup> Divizija »Leonov«, foglio inf. št. 163, 13. VII. 1942. N. 08/4030.

<sup>58</sup> Dnevnik Uhanove, beleška 3. julija 1942, datum zopet ni točen.

<sup>59</sup> Ivo Pirkovič, Belogardizem (rokopis), str. 114 in 115.

ki jih je belogardistom pošiljal Franc Brule s Hru-šice, župan občine Smihel-Stopiče.

S tem so partizani izsledili belogardistično za-pujsko mrežo. V nedeljo 12. julija so aretirali klerikalnega župana Brulca in nekaj njegovih so-delavcev ter jih zaradi dokazane sodelovanja pri zločinem delovanju belogardističnega Štajer-skega bataljona obsodili na smrt. To so bile prve smrtne obsodbe, ki so jih partizanska vojska sodišča izrekla nad izdajalec domovine in stopnja fari. O obsojenih je pa kaplan Urbanč kasneje zavrjel, da so bili le vzorni fanti in člani Katoliške akcije, ki so bili partizanom »na potic. Za Janeza Goloba iz Hrušice pa mu je ušlo, da je sloblastemc (itali-janskim okupatorjem — op. S. F.) naznanil Rav-tarja, zaradi tega so ga prijeli partizani in ga obsodili na smrt.«<sup>61</sup>

V St. Joštu so partizani ujeli ranjenega belo-gardista Pintariča, študenta iz Rake, in ga poslali v svojo bolnišnico. Ko je Pintarič okreval so mu dali še bolniški dopust. Nato je šel znova v belo-gardo in postal okružen vodnik pobijajočega belo-gardističnega voda.<sup>62</sup>

Naslednji noči so partizani iz okolice Stopič krenili za bežetimi belogardističnim oddelkom. V Drganjih selih pred Toplicami sta belogardistom zaprl pot dve četi, na kateri so pononč trčili belogardisti. Pri nepričakanem srečanju so par-tizanom dejali, češ da so partizani, ki zasledujejo belogardiste. Partizanom so tujei sicer bili sum-ljivi, ker so nosili čelade, vendar je ob naperjenih partizanskih strelcih prišlo do kratkega pogo-vora med partizanskimi in belogardističnim porelj-nikom. Zatem so se belogardisti naglo obrnili proti Potoku in po jezu pri Volavčah 14. ali 15. julija popoldne prišli na levi breg Krke. Utaborili so se v gozdiču pri gradu Zalog ali Breitenau, kjer so storili nov gnušen zločin.

<sup>60</sup> (Kaplan Franc Glavač). V znamenju Osvobodilne fronte, Ljubljana 1943, str. 45.

<sup>61</sup> Ivo Pirkovič, Bilo je pod Gorjanci, Dan groz, podlistek 65, »Slovenski poročevalac«, 3. januarja 1931.

**MESTNO GOSTINSKO PODJETJE**  
**gostilna**  
**»Gorjanci«**  
**NOVO MESTO**  
Sokolska ulica št. 1  
nudi vsak čas topla in mrzla jedila, po naročilu tudi specialite, okusne malice ob vsakem dnevnem času ob zmernih cenah. Na razpolago prvovrstna bela in rdeča domača in dalmatinska vina, vino v buteljkah, žganje, likerji in druge pičaje  
Vsako soboto in nedeljo godba in ples  
Ze obisk se priporoča  
upravnica Kemrova

**KMETIJSKA ZADRUGA V DOLENJSKIH TOPLICAH**  
je s 1. marcem 1952 spet odprla lesni odsek  
Odkupujemo les vseh vrst in v vsaki količini od gozdnih posestnikov v KLO Dol. Toplice, Podturen in Urna sela. — Plačamo najvišje cene proste prodaje v zakoniti višini. Les prevzemamo na lastnem skladišču v Dolenjskih Toplicah in ga takoj plačamo  
Lesni odsek Kmetijske zadruge Dolenjske Toplice

V začetku maja 1942 je s Hrvatske prišel h gorjanskim partizanom človek s tremi različnimi legitimacijami, s tremi imeni in čudnim osebnim romanom, ki se je precej vrtel tudi okrog gestapa. Pisal se je Milovan Zelen, doma je bil iz Ljubljane, Tyrševa cesta št. 92, v partizanih si je izbral ime Skala, pri belogardistih papa Slavko. Skala se je povezal s Štajerskim bataljonom in bil njegov stalni obiskovalec. Ko so se v začetku julija začeli zbirati partizani v Gabrjah pod Gorjanci, je 10. julija Štajerski bataljon obvestil, da ga partizani nameravajo napasti; ostal je pri belogardistih in takoj postal njihov funkcionar. S seboj je pod pretezo, naj mu pomaga pokopati nekega padlega tovariša, zvalbil partizana Alojza Čukajno-Džura, ki so ga belogardisti razorožili, češ noč privezati k drevesu in mu že izkopali grob. Zjutraj 11. julija je Čukajna prošil stražarja, naj ga odveže, češ da mora na potrebo. »Belogardist je ustregel tej njegovi predsmrtni želji. Jetnik je priložnost izkoristil, se rešil pred zavratno smrtjo in partizanom opisal svojo dramatično zgodbo, ki je docela razgallala belogardistične morlice.«<sup>57</sup>

<sup>57</sup> Ivo Pirkovič, Belogardizem (rokopis), str. 109 do 112.

<sup>58</sup> Originalno pismo Sokola je v Babičevem arhivu, prejšnji kaplana Urbanč in župnika Smolliča pa sem našel v arhivu it. divizije »Leonov«.

<sup>62</sup> Dokumenti III, Jakošev dnevnik, str. 23.

# IZ NAŠIH KRAJEV

## V ZAGRADU SO VOLILI VSI ČLANI OF

Občinske volitve v odbor OF smo imeli v Zagradu pretekli mesec. Za volitve je vedel vsak zavezanec član Fronte, akoda pa, da nas pri volitvah ni podpiral član KLO tov. Franc Ržen. Čeprav so bile volitve objavljene za omejeno urobo, je bila pisarna KLO, kjer bi morali dobiti volilni izveščilci in ostale stvari, zaklenjena. Član volilne komisije je dobil tajnika KLO doma, apelega na poti, in mu je moral še dopovedati, da je dan volitev. Čeprav je bil tajnik o tem že obveščen pred enim tednom, nato so bile volitve navzile zamudi. Volilni so vsi člani, pridobili pa smo pred tem tudi še šest novih članov v OF.

Oglasiti se moramo tudi s kritiko. Pred kratkim je prišla nekva ženska v pisarno KLO, da bi podala davico. Ko se prišla do pisarne, je naročil tajnik, naj administratorica vrata zapre, da ženska ne bo mogla v pisarno, kar se je tudi zgodilo. Šele po dolgem trkanju je poslal administratorico vprašati v vežo, kaj bi ženska rada. Marija Anđrič, ki je prišla na KLO iz Gaberke, je morala nato davko plačati v veži, kjer je morala tudi pokazati, da ji je administratorica vrata zapela davčno knjžico. Zaklepanje vrat je videl tudi predsednik Poveže Janez. Povedati moramo, da smo se takega ravnanja naših funkcionarjev že naveličali in da želimo posestnih odnosov.

Tončka Pirnat

## SENTERJEJČANI SE OGLAŠAJO

Pred kratkim nam je uprizorilo SKUD »Brata Pirkovič« veseloigro. Večkrat je to navadna ljubljanska zgodba, poina veselih prizorov. Podana je bila odlično. Pribral jo je Silarko Hudoklin. Svojevokralje je igrala Minka Jerelevska z znano ljubkostjo. So doživljali samo njeno veselje, žalost, navihanost, vsak njen gib je bil kakor izklesan. Toneta je igral Silarko Hladin, ki se je dobro izveel v svojo prvo vlogo igralca in posebno in zadovoljivo priznanje. Jože Pe, Duričev nam je nudil mnogo zabave in smeha, zelo pa je igral tudi oče Potokar (Ivan Grčar), kakor tudi Cilja Anice Čehove. Brez je bil sturist Radko Jerelev, kateremu se je zaradi Otkline ročice ponesrečila nočna plezalna tura. Igral je imenito kakor po navadi. Masiral je Čvetko Hudoklin z znano spretnostjo. Senčarjevo delo Vlasta Šchoepflove — je predstavljala gospodinja pokrajstvo in je bila tako lepa, sočna in plastična, da bi najraje kar iz dvorane nadaljevali pot na lepe planine. K uspehu je nekoliko pripomogla tudi glasba, saj so vsi igralci tudi zapeli, za kar so bili nekateri tudi nagrajeni ob odprtem odru.

S spomladansko rezjo so naši vinogradniki začeli. Navzile hladnemu vmesu škrtajo škara med trstami. Črežuba ti vinogradi, veseli si moči gra, spomlad čvetič, polni rodov, v jeseni nam vince daješ... Z dobro voljo smo se lotili pomladanskih del, čeprav še po zimi diši.

V nekaj dnevih so nabrali učenci in dijaki obeh šol z učiteljem 4000 dinarjev kot pomoč Primorski.

Mednarodni praznik žena smo obhajali dne 9. marca s prireditvijo v dvorani. Za obemih zjutraj je bil nastop ženski zbor. Po predgovoru ženske mladine obeh šol, nato pa slavnostna akademija z govorom tov. Karline Gašper. Sledile so recitacije, deklaracije in petje. Pri čemer so sodelovale udeležene gospodinjke tebeja, pionirji osnovne šole in gimnazija, pevski zbor dijakinj III. razreda gimnazije in naš ženski pevski zbor. Po uradni akademiji je razvidno, da je združba v preteklem letu bila zelo delavna. Pri odkupu žitaric in koruze je bila v okraju prva, lepe uspehe pa je dosegla tudi pri odkupu zrnih in žitnih izdelki in drugih sadežev, ki jih je odkupila za 1.409.940 din in kmečkih pridelkov za 425.031 din. Prometa je imela skupno 24 milijonov 379.875 din, čistega dobička pa 200.459 din.

## LEP USPEH KMETIJSKE ZADRUGE ADLESICI

Kmetijska zadruga v Adlešičih je imela v nedeljo 17. februarja 1952 letni občni zbor. Na zbor so prišli tudi dohodli člani zadruga iz Tribuč, ki bodo priključeni občini Adlešiči. Udeležba je bila lepa, saj je bilo od 108 članov navzočih 92. Iz poročila predsednika Črnika je razvidno, da je združba v preteklem letu bila zelo delavna. Pri odkupu žitaric in koruze je bila v okraju prva, lepe uspehe pa je dosegla tudi pri odkupu zrnih in žitnih izdelki in drugih sadežev, ki jih je odkupila za 1.409.940 din in kmečkih pridelkov za 425.031 din. Prometa je imela skupno 24 milijonov 379.875 din, čistega dobička pa 200.459 din.

Zadrugi so se sklenili, da bodo iz dobička pričeli graditi zadržne stavbe. ki bodo v bodoče služile za trgovino zadruga, za eklatične in pisarne zadruga in bodočega občinskega ljudskega odbora. V kolikor bo treba pa bodo zaprosili še za investicijski kredit, da bodo vendar enkrat lahko postavili lastno stavbo.

Diskusija je bila zelo živahna. Pogovorili so se tudi o zvišanju deležev, ki so jih deločilni na 1000 din, a čemer so se strinjali vsi zadržniki. P. C.

## BIRCNA VAS

Kulturno-prosvetno delo v Bircni vasi je v tem letu precej oživelo. To je pokazala tudi prireditve na mestno nedeljo v šoli v Bircni vasi. Dramatska skupina je prvo dobro pripravila igro »Zakonska sreča 317«. Pripravljalni odbor prosvetnega društva Bircna vas je s prostovoljnimi delom napravil nov oder, ki je zelo okno izdelan. V to delo je vložil nad 200 prostovoljnih delovnih ur. Novo ustanovljeni moški pevski zbor je na prireditvi pod vodstvom tov. Zagaria zapel štiri pesmi: »Prosvetno Zdravljico«, »Makedonsko Bolen mi leži«, »Stajarsko Plošarska« in »Dalmatinsko Plovi, plovi«.

Da je bila prireditve dobro pripravljena in organizirana, je pokazala tudi udeležba, saj je bila šolska soba napolnjena do zadnjega kotička še pol ure pred nastopom, mnogo pa jih je odšlo, ker ni bilo dovolj prostora.

V kratkem bo ustanovljen tudi mešan zbor, v katerega bodo vključili še pevce iz Stranske vasi in kolice. Tako bo kulturno delo tudi v Bircni vasi in okolici res pošteno zaživelo. J. U.

**ELEKTRIFIKACIJA OKOLICE.** Sedaj, ko je najbližja okolica Novega mesta že vsa elektrificirana, si utira elektrika svojo zrna govito pot tudi v širko okolico. Okoli posta je Bircna vas je ved vasi, ki doslej še niso imele elektrike. Z zadnjem času pa so tudi tukaj se vse pripravili za elektrifikacijo, a čemer se bodo le vasi gospodariko in kulturno lahko precej dvignile. S. Št.

## Vsem naročnikom in bralcem!

Današnji številki smo priložili polnične vsem naročnikom, ki dolgujejo naročnino za mesec januar, februar in marec. Prosimo jih, da dolžno naročnino čimprej poravnajo. Naročnikom, ki dolgujejo naročnino še za leto 1951, smo dolžne zneske označili na naslovnem listu današnje številke. Prosimo jih, da tudi te zaostanek takoj poravnajo, če želijo list nadalje redno prejemati. (Vsakogar smatramo za naročnika toliko časa, dokler lista pisмено ne odpove ali pa mu ga sami ne ustavimo.)

Hkrati sporočamo vsem naročnikom in bralcem, da se letna naročnina za Dolenjski list navzile običajnim podražitvam grafičnih storitev, pošte, surovin in ostalih stroškov ne bo dvignila. Bili pa smo prisiljeni malenkostno zvišati ceno našega tednika in v trg. poslovalnicah, vabimo zato, da se naročijo na naš tednik. Za naročilo zadostuje predplačilo naročnino v znesku 100 din na račun št. 616-1-90522-1.

## IZ STAREGA TRGA OB KOLPI

O nas ste v »Dolenjskem listu« že brali. Danes bi hoteli samo nekoliko izpopolniti dopis L. C., ki po naši krivdi ni bil napisan popolnoma točno.

Torej v Starem trgu zime nismo prespali, smatrali smo nas dobro izkoristili. Organizirali smo kuhinjski in krojni tečaj. Prvega vodi Kristina Majerle, drugega pa Ivanka Šternec. Strikrat na teden prihaja 24 mladink in žena na tečaj, nekateri tudi po dve uri daleč. Tečajnice so zadovoljne, saj se bodo naučile marsikaj koristnega. Poleg drugega bodo znale izdelovati tudi sir »praprsti«, kuhati razne likerje in podobno. Zasedina se stra Franca Pavlinič predava o zdravstvu in negi dojenčkov, Jurij Šuster jih seznanja z vrtnarstvom, sadjarstvom in vinogradništvom. Peter Kobe z zadržništvom in Ivanka Palmam z važnejšimi političnimi vprašanji. Ona jih pripravila tudi na kulturno prireditve, ki so bodo imela ob zaključku tečaja sredi marca. Takrat bo tudi razstavila, na kateri bodo žene in dekleta pokazale, kaj so se na tečaju naučile.

Zivnozdravnik iz Ormočja nam je obljubil, da bo predaval o živinoreji in živalskih boleznih. Prihodnje sredo bodo šle vse tečajnice z voditeljicami v Ormočje na rentgenski pregled.

Na tečaju vladata red in disciplina, kar je tudi prvi pogoj uspeha. Ivanka Palmam, tiskalnica učiteljica, torej na vodi nobene tečaja, pač pa je oba kot članica organizacije v celoti odpravi. Vse organizacije samo organizirajo. —P.

## TRŠKA GORA

V začetku marca je sneg s Trške gore že skoraj popolnoma izginil in delo v vinogradih se je spet začelo. Vinogradniki hite z obrezovanjem trt, nekateri pa so s tem že končali, ker so bolj pohoteli, da se izrvana zamuda, ki jo je povzročil zadnji sneg. Vinogradi so polni pridnih in veselih ljudi, katerim polje svojo posem trtne škarje od jutra do večera.

Popravljena pot. Pot, ki pelje izpod nekdanje Drenkove oziroma Medicatove (sedaj Kovarčičeve) zidanice na levo in se po nekaj sto metrih končuje s kleno, so končno popravili. Škarje pod in za tem potom so bile na večjih mestih porušene, pot je bila zaraščena s trnjem in robidovjem ter deloma zametana s kamenjem in vinogradniki odpadki. Ker je Trška gora izletniški kraj in je to javna pot, naj meja škrbce, da bo vedno urejena. Št. S.

## NOVICE IZ OKRAJA TREBNIJE

Na izobraževalnih tečajih v okraju je nad 200 mladincev in mladink. V St. Janju in v Trilšču imajo krojni tečaj. V Mirni je 40 deklet v gospodinjstvu-kuharskem tečaju.

Najdelavnejši kolektiv mladine je še vedno v St. Janju. Vsestransko skrbi za izobraževanje svojih članov v lutkovnem gledališču, delu iz članov, pomagajo dramatski družini, na izobraževalnih tečajih je bilo 27 članov. V gasilski organizaciji pa dela 36 mladincev. Redno imajo sestanke svoje organizacije, na katerih sklepajo o novem delu. — V zadnjem času je uspešna tudi mladinska organizacija St. Ruperta. Za obveščila so pridobili večje razpisne listine. V Zgornjo so mladinci zbrali nagrado 2000 din in mu je poslali v bolnišnico.

## NOVICE IZ DOL. TOPLIČ

V četrtak pred 14 dnevi, so ljudje obvestili topličke lovce, da se poživili divji prašiči nad Doblodolom. Takojšen pogon je rodil uspeh: ustrelili so divjo svinjo s tremi mladci, hudo na so tudi obstrčili merjasca, ki se je kravate zavlekel v rozd državnega posesta. Obvestili so lovskoga čuvaja, da bo prašiči prav verjetno lakrvali in poginili. V nedeljo nato pa so toplički lovci na novem pogonu za prašiči ustrelili krasnega divjega meška samca pa je ušla. Ker je maček prav lep eksemplar, za je lovec, ki ga je ustrelil, poslal v Ljubljano v nagraženje.

V zadržništvu se je zadnje čase razpasla grza navada, da nekateri ljudje v pianosti razgrajajo in delajo nemir. Da bi se zadržni ljudem nočni pošetki, je KLO Dol. Toplice na plenarnem zasedanju sprejel odlok, a katerim prepoveduje vsako vpijite in igraje instrumentov na javnih cestah od 22. ure zvečer do 6. ure zjutraj. V tem času se lahko uporablja radijska sprejemnika in glasbene instrumente na stanovanjih in tako, da ne motijo sosednih stanovalec. Prepovedane so tudi vojnijske motorne vozil z izpuhi v tem času skozi trg, z lastim odlokom pa je bilo urejeno tudi zvonjenje v farji cerkvi.

Podravljamo odlok KLO, ki je bil nujno potreben!

Te dni so bile volitve za nov občinski odbor OF v Toplicah v Sotški in Gor. Polju, niso pa jih še imeli v Dol. Sušicah in v samih Toplicah.

## PROSLAVA 8. MARCA V ČRNOMLJU

Letočni praznik borbenih žena so žene Črnomože proslavile navdne slovesno. Po po zdravnem govoru tov. Fabjanove in po recitacijah, nastopih in petju, kar vse so uprizorili pionirji, gimnazijci, pevski zbor društva žena. Belokranjski fantje na vasi in moški pevski zbor, so se razvilo veselo ranje, kakršnega črnomože žene že dolgo ne poznajo. Poskrbljeno je bilo za večerjo, kolače in pijačo. Navzočih je bilo tudi mnogo starih mamice, ki so se razveselile v prijateljski družbi. K.

**Kruhov praženec.** Bel kruh ali stare žemlje zrežemo na koke in denemo v skledo. Posebej zmešamo v posodi moko, malo smetane in rumenjaka, malo soli, malo moke in razlopljenega masla. Vse to vlijemo na razrezan kruh. Ko se kruh napoži, dodamo pest rozin in sneg iz beljakov. To zmes lahko premešamo, stresemo v namazan pekač in pečemo v pečilo. Na pol pečen praženec raztrgamo z vilicami na koke in damo nazaj v pečilo, da se popolnoma speče. Pečenega stresemo na krožnik, posujemo s sladkorjem in postavimo na mizo s kompotom. Če pa seziramo praženec s solato, vanj ne damo rozin in tudi s sladkorjem ne potresemo.

**Kotiček za gospodine**  
Če jed preveč osoliš. Gospodinj se večkrat ponesreči, da jed preveč osoli. Pomagaj si takole: češ lonec, v katerem vre jed, pogori čiat prtiček in nanj natroji suhe moka. Moka bo vzkrala in vzele jed sol. Lahko pa si pomagata tudi na drug način. V preslano jed zreži nekaj surovih, olupljenih krompirjev, ki tudi dobro vzkavajo sol. Kameš jih lahko vzameš iz jedi in jih s prdom uporabiš.  
Blato na obliki se mora najprej posušiti, nato ga zmenečamo in okrtamo. Preostale madeže odrgnemo s prerezanim surovim krompirjem.  
Alkohol izperemo iz tkanine z vodo in potem predikamo z neprevročnim likalnikom.  
Z oblike odpravimo blisk, če svetleča mesta zmoodimo in predikamo preko krpe ter takoj skrtamo. Lahko pa tudi svetla mesta namočno oblikamo z drgnemo s krpo, namočno v kis ali salmiški.

## UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

## IZ GRIBELJ

Dne 2. marca je imela KZ v Gribljah redni letni občni zbor. Lani je naša kmetijska zadruga zaključila poslovno leto z 52.000 dinarji dobička. Da ji nekateri člani ne zapuajo, so pokazali posamezniki na obnem zboru, ko se je glasovalo za zvišanje zadržnih deležev. Deleži naj bi znašali odleži 1000 din; za ta predlog so glasovali člani KDZ in nekaj malih kmetov. Ko pa je delovni predsednik vprašal, kdo je proti zvišanju deležev, je on sam prvi dvignil roko, za njim pa še nekaj članov KZ iz Krasnice ter nekateri drugi kmeti iz Griblj. Ker je bilo več glasov proti dviganju vrednosti deležev na 1000 din, predlog o zvišanju ni bil sprejet. — Pa slabo sprejeto za dane naše kmetijske zadruga, ki si verjetno ne želijo napreda domače zadruga, temveč ji privoščajo še naprej životvarjenje.

Izgradnja družina iz Adlešič je v nedeljo 2. marca gostovala v Gribljah z Ljubljeno igro »Živela enakopravnost«. Izvedena je bila dobro, le škoda, da ni urejena napeljava električnih luči, ki ovetljujejo igralce od zadaj namesto od spredaj. —Ij.

## DOBRO DELO HVALI MOJSTRE

Obrotna produktivna zadruga čevljarjev v Dol. Toplicah je imela konec februarja redni občni zbor, ki je pokazal, da so v letu 1951 dokaj dobro gospodarili. V zadruga je vpisanih 20 članov, zaposlenih pa je vsaj 28 ljudi. V letu 1951 so izdelali 515 parov čevljev raznih velikosti. Ustvarili so lep čist dohodek v znesku 347.754 din. Da so izdelki zadruga dobri, dokazuje to, da vse leto niso imeli niti ena pritožbe. Da niso pozabili tudi na vzrojo kadra, so na dokaz štirje vajenci, ki so v tem letu napravili izpit za pomočnika. Za letošnje leto so sprejeli sklep, da se je treba še bolj kot doslej truditi za kakovost izdelkov in vsi skrb povečati pravilni izrabi surovin, da bodo lahko vzdržali ostro konkurenco na trgu. Odločeno so za to, da se zanašajo obdržijo sloves poštenega podjetja.

Občni zbor se je udeležil tudi zastopnik Republiške Obrtne zbornice in Ljubljani in predsednik Sveta za obrt in industrijo OLO Novo mesto tovariš Janko Mišigoi. Pogrešali so se na obnem zboru zastopnika Okrajne obrtne zbornice Novo mesto. Sploh je bilo izraženo na obnem zboru, da s poslovanjem in delovanjem Okrajne obrtne zbornice niso zadovoljni, ker da se premalo briga za socialistični sektor. Izjavili so, da s tjo nimajo druge zveze kot to, da plačujejo članarino.

## ZUŽEMBERSKE NOVICE

V 98. letu starosti je umrla Marija Jarc-Zganjara, najstarejša občanka v našem kraju.

Muhasta zima še vedno vije in blje z glavno in repom. Navzile temu, da se sneg trdovravno upira poginju, kmetje že obrežujejo trte na Dvoru, Liscu in Krški gori.

Da prihaja pomlad z lahimi koraki v obhrsko dolino, dokazuje tudi to, da na sočih nih jasad že kimažo bolj zvončiki in rumene trobentice. Tudi vrba se je svačlovsko odela s srebrnimi mahicami. V začetku februarja so vsi vrtili tatinske in klovdivne karko, ki domujejo v razvalinah žužembereške gradu. Tudi skoroc se je vrnil in se veselil žvrgolenjem pripravila na svatovski pir. Pri kmetu Pasariju pa že štirinast dni šarijo rumeni puhasti piščančki pod skrbnim vodstvom kokele.

Praznik žena. 8. marec, so množične organizacije proslavile zelo slovesno na predvečer praznika. Nastopil je mladinski mešan zbor, ki je z lepim programom gledalce zelo navdušil.

KLO Žužemberk je pred kratkim prevzel trgovino okrajnega makazina iz Novega mesta. Dobro urejena krajna trgovina bo občanom nudila veliko izbiro blaga po ugodnih cenah. Ogledjte si trgovino, kjer boste točno in dobro postroženi!

Odkar je pri KLO smihal pri Žužemberku prevzel vajeti v roke tov. Jože Zonta iz Drašče vasi, se je marsikaj spremenilo. Tudi gospodarjenje pri neskolomu, ki je dolgo časa pisalo v zadržnem krogu raznih nezakazanih izkoristalcev, bo svojo pot krepko spremenilo.

Dobro hvali, slabo graja, tako pravi krajski pregovor. Da je res tako, lahko zgovorno kaže vlogo urejena administracija, pravdaazna ravnanja aktov, izterjavi davkov in nesto drugih reči, ki jih mora reševati krajevni odbor. Zaaluga za to delo tega v glavem tov. Jožetu Grčariju, ki je poleg tega v dveh mesecih opravil tudi 260 ur prostovoljnega dela. Njegova zasluga je tudi, da si je naš KLO pred leti priboril naslov najboljšega ljudskega odbora v LRS, za kar je prejel od Predsedstva vladi LRS nov tvoj aparat. Krajski nam želijo še mnogo uspešnega dela, mnogo muzike in prijateljskega pogleda izpod orjaških »špeglj«. S. H.

## Kino

Od 14. do 17. marca: angleški film »Zadeva Winalova«.  
Od 18. do 20. marca: ameriški film »Kraljev brivcev«.  
Od 21. do 24. marca: ameriški film »Key Largo«.

## ZAHVALA

Vsem, ki so spremili mojo ljubljeno mater Marijo Kozgajl na njni zadnji poti, predvsem pa sindikalni podružnici trg. podjetja »Rog« in ostalim darovalcem cvetja — prišrna hvala!  
Angela Helmha.

# To in ono iz Kočevja

Tifus se je zopet pojavil v Kočevju. Ni še pozabljena epidemija tifusa, ki je lani resno ogrozila Kočevje, ko se je te dni zopet pojavila ta bolezen. Doslej so znani štirje primeri tifusnega obolenja. Bolniki se zdravijo v ljubljanski bolnišnici. Zdravstvene ustanove so pokrenile vse potrebno, da se bolezen ne bo širila, prebivalstvu pa svetujemo skrajno paznjo pri izvajanju higiensko-zdravstvenih predpisov.

Spomenik padlim borecem postavlja Krajevna zveza borecev Rudnik v parku rudniškega upravnega poslopja. Odkritje spomenika bo predvidoma 27. aprila.

Rudnik bo volil delavski svet dne 18. marca. Ves delovni kolektiv se pripravljajo na ta velik praznik, ki ga bo počastil z enodnevnim tekmovanjem v proizvodnji. Po izvolitvi delavskega sveta bo primopredaja podjetja. Ob tej priliki bo na poslopuju direkcije rudnika vzdiana spominska ploča.

Okrajni odbor Ljudske tehnike v Kočevju bo imel redno letno skupščino dne 20. t. m. v sejni dvorani Mestnega ljudskega odbora. Zaradi razširitve delokroga Ljudske tehnike bo izvoljen širši delovni odbor, tako da bodo poleg Kočevja in Ribnice vključeni v delo še ostali večji kraji. Letos bo težišče dela Ljudske tehnike predvsem v mehanizaciji kmetijstva. Sneg je potrožil v rudniku Kočevje ogromno škodo. Proizvodnja je bila zaradi snega skoraj en teden ovirana, dvadna dni pa je obrat popolnoma stal. Škoda na rudniku je ocenjena na nad tri milijone dinarjev. Na nedavnem obnem zboru Telesno vzgojnega društva Partizan je bila izvr-

šena združitve bivšega Telovadnega društva, Smučarskega kluba in Športnega društva Triglav. Združitve na omogočila smotnejše fizkulturno delo na vseh priških. Ustanovljena je bila tudi dramska sekcija, ki bo nova pridobitev za kulturno-prosvetno delo v Kočevju.

Za izvrševanje proizvodnih nalog, ki so precejšnje, potrebuje Rudnik Kočevje še okoli 20 jamskih delavcev. Pričakuje mo, da bo zaledja razumelo to potrebo in da se bodo našli mladi ljudje, ki bi bili voljni priključiti se zavajnim kočevskim rudarjem in na ta način pomagati naši industriji do prepotebnega premoga. Zasluzek je kar lep, saj se giblje dnevno med 150 in 350 dinarji. Stanovanja so na razpolgo. Zatorej — rudarji na plan!

Industrijska rudarska šola, ki je bila dve leti na kočevskem rudniku, je bila te dni premeščena v Trbovlje. Vodstvo šole je skupno z upravo rudnika priredilo gojenem lep poslovinli večer.

Rudarska godba, ki je sestavljajo večina sama mladinci, zelo lepo napreduje. Šele pred enim letom ustanovljena je imela že več nastopov pri proslavah in na pogrebi. Godba je prišla delovati iz nič, saj ni bilo niti instrumentov. Ko si je te preskrbela, je moral kapelnik godbe tov. Kralj vse sam popraviti. Zato so uspehi mlade rudarske godbe še tem pomembnejši. Glavno zaslugo za ustanovitev godbe ima sedanji direktor rudnika tov. Martin Klančičar, ki ga je članstvo in znak zahvale izvolilo za častnega predsednika in mu podarilo krasno diplomu. Rudarska godba potrebuje še nove godbenike, ki bodo zelo dobrodošli. —Ij

# Izobraževalni tečaj na Malem Slatniku



Tečajnice v učilnici

V novembru smo pričeli z izobraževalnim tečajem. Priglasilo se je lepo število deklet, celo iz daljne Hrutiče in Gaberja pod Goro. Niso se strahle dolge poti niti v slabem vremenu. Točno in z veseljem so prihajale dvakrat na teden, da si pridobe najdaljino znanje in ob veselih pesmi v delu ustvarjajo vse lastnosti, ki jih morajo imeti sodobna žena in dobra gospodinja.

Poleg deklet so hodile na tečaj tudi žene. Enkrat tedensko v večernih urah so se zbrale skupno s onimi dekleti, ki vodijo

doma še samostojno gospodinjstvo in se lahko oprate domačih dolžnostih in zvezec. Zaključek tečaja je bil v nedeljo, 9. marca, z razstavo kuharskih izdelkov ter s kulturno prireditvijo. Izobražena naša žena je obnem manifestacija, saj je vatala iz zaostaloosti, otresla se je predsodkov in v voljo do dela posveča svoje sile ne samo sebi in svojem, ampak tudi skupnosti ter pomaga ob podpori naše ljudske oblasti graditi lepšo in srečnejšo bodočnost nas vseh. E. K.

# FIZKULTURA ŠPORT SAHA

## PRED OBČNIMI ZBORI

Ob sklepu TD Partizan v Novem mestu in SD Krka, da se obe društvi združita v enotno fizkulturno organizacijo, smo dobili tudi naslednji dopis. Želimo, da bi se v razpravljanju o fizkulturnih vprašanjih oglasili še drugi menovljeni štinitelj in pomagali ti tudi na ta način reševati pereča vprašanja razširitve »Partizanovih« organizacij na Dolenjskem.

V zimskem času običajno zavite telovadnice, kamor se poleg vado telovadnin zaokate ostali športniki zaradi dopolnilne vadbe. Nekateri izkoristajo ugodne snežne razmere za zimske športe, nekateri pa se predajajo zimskemu športu. Med tem časom pa družstvene uprave pregledujejo svoje delo, dajejo na obnih zborih obračune svojega poslovanja ter postavljajo plane za bodoče delo.

Med pripadniki Telovadnega društva Partizan in Športnega društva Krka v Novem mestu se je prav v teh dneh porodila misel o spojitvi obeh društev v eno samo. Ker smo tik pred občnimi zbori obeh društev, bi ne bilo odveč, če bi se društveni upravi s tem vprašanjem kar najresneje seznanili in ga proučili. Napočeno bi bilo, če bi na občni zbor upravi prišli nepravilni.

K predstoječim občnim zborom pa še nekaj: Predvsem se moramo zavedati, da je potrebno v redno vadbo vključiti prav vsa mladina, tako dijaška kakor tudi delavsko in obrtniško. Pojačati je delo vseh sekcij: nogometne, odbojkarske, sekcije za zimske športe, sekcije za vodne športe, za tenis, kolesarstvo, atletiko itd. Trenuten uspeh ene sekcije ali posameznika nas ne sme upravičiti, nasprotno: dati nam mora pobudo za še nadaljnji vzpon in prizadevanje k napredku. Vzporedno s tem pa je treba zainteresirati in prilegniti za vodnike vse bivše prednjake oz. bivše aktivne športnike. Nikogar naj ne bo, ki bi stal ob strani! Dolžnost vsakogar je, da svoje znanje nesebično posreduje napredku.

Med fizkulturniki, ki smo jih vključili v naša društva, je potrebno utrditi disciplino in športno zavest. Kvaliteta se ne kaže samo v vrhunskih rezultatih in rekordstevu, temveč v čvrsti disciplini in športnem tvarištvu ter globoki ljubezni do domovine.

akciji, ki bi jim zagotovila lasten dom, brez katerega si razmaha fizkulture na Dolenjskem skoraj ne moremo predstavljati. Ta dom naj bi predstavljal izhodišče in zborna mesto za vse.

Tako sem nanizal nekaj mial in navetov. Potrebno je samo še, da se našeje ljudje, ki bodo to urednili. Zato je v nove družstvene odbore treba izvoliti take funkcionarje, ki bodo šli v odbor zato, ker so in ker bodo na fizkulturnem polju delali, ne pa tako, ki odborniško funkcijo sprejmejo zaradi funkcije, vse drugo pa do prihodnjega občnega zbora ostane zopet po starem. K. J.

## POSVET FIZKULTURNIKOV

Pred dnevi je bil v pisarni okrajnega telovadnega odbora sestanek članov telovadne organizacije Partizan ter športnega društva Krka. Sestanku je poleg raznih zastopnikov množičnih organizacij prisostvoval tudi tov. Grašič, predsednik Sveta za prosveto in kulturo pri OLO Novo mesto.

Odkar je bilo objavljeno pismo o položaju v naši fizkulturi oz. partizanski formi, je zanimanje za njo med predstavniki oblasti in množičnih organizacij precej prarstalo. Na sestanku so temeljito obravnavali delo obeh naših fizkulturnih organizacij. Ugotovili so nedelavnost večine odborov. V naše fizkulturne organizacije je vključeno premalo mladine, zlasti obrtniške.

Sprejetih je bilo več važnih sklepov. Da se bo fizkulturna dejavnost v Novem mestu dvignila, so bili vsi za to, da se telovadno društvo Partizan in SD Krka združita. Govorili so tudi o načinu vključevanja obrtdiške mladine v fizkulturno gibanje.

Precej diskusije je sprožilo tudi vprašanje ureditve Loke, tako da lahko upamo, da bo Loka končno leta le urejena. Predlagali so tudi, naj bi novomeška mladinska brigada, ki je še na raznih akcijah zgradila nešteto športnih prostorov, v počitnicah pomagala tudi pri ureditvi Loke.

Želimo, da bi na ustanovni skupščini, ki bo v nedeljo, prišlo do združitve v eno močno organizacijo z odborniki

# Ob polletnih uspešnih osnovnih šol in nižjih gimnazij

# Dolenjska PRIMORSKIM BRATOM

Ta ugotovitev nam vsiljuje naslednja vprašanja: ali je 80-odstotni, 100-odstotni ali 50-odstotni uspeh realen? Ali ni možno, da je odstotek izkazane uspešnosti majhen, analiza dela na ustanovi pa nam pokaže, da so uspehi boljši? Ali pa spet ni lahko obratno, da je odstotek uspeha velik, znanje pa navzlic temu slabo, da kakovost ne odgovarja nakaznemu odstotku?

Ocenjevanje je torej važno vprašanje. Vsak vzgojitelj mora dobro poznati celotno izobrazbeno pot odobrenega učnega načrta, ki zahteva, da ima otrok v posameznih razredih odgovarjajoče znanje. — Kdor pravilno ocenjuje iz celotne zahtevnosti učnega načrta, bo imel mogoče slab odstotek uspeha, kdor pa ocenjuje samo listo snov, ki jo je skleno obdelal, bo imel seveda boljši odstotek, obseg znanja pri njegovih učencih pa bo na vsak način slabši.

Povprečen uspeh v nižjih gimnazijah ni zadovoljiv, vsaj izkazuje samo 32.82 % ali v praktičnih številkah: od 1099 otrok, ki obiskujejo nižje razrede gimnazij, je izdelalo samo 375 učencev.

Največ nezadostnih ocen je pri slovenščini, zemljepisju in zgodovini. Slovenski jezik mora obvladovati vsak otrok, reči pa moramo, da prav na vseh šolah šepa prav materinsčina. Morda starši in nekateri vzgojitelji mislijo, da slovenščini ni treba poklanjati toliko pažnje, ker smo pač Slovenci. Ker otrok že v zgodnji mladosti na domu in v bližnjem okolju dobiva prve besede materinskega jezika, bi morali starši bolj paziti na svoj govor in uporabljati šim manj spakrednjati jezik le v krajih uporablja. Slovenščini moramo dati več trdnosti v predškolski in šolski vzgoji.

Človek bi mislil, da bosta n. pr. prirodopis in zemljepis s svojo pestrostjo navezala otroka, vendar pa ugotovljamo, da je največ nezadostnih ocen prav iz teh dveh predmetov.

Učni načrti so res sestavljeni tako, da odgojavljajo znanstvenosti, da razvijajo prikazovanje otrokom življenja, vendar so ravno na nižji stopnji začetni pojmi težko dojemljivi, zato se otrok snov v glavnem »zaglavi«. Tako znanje pa ni trajno, hkrati pa strže-

(Nadaljevanje)

mo tu drugemu slu: verbalizmu. Zato mislim, da je resna naloga vzgojiteljev, da take ugotovitve analizirajo, da iščejo pravi način poučevanja in pa — da predlagajo boljše sestavo učnih načrtov.

Postavlja se nam vprašanje, ali naj nižje gimnazije pripravljajo učence izključno za višje razrede gimnazije ali ostale srednje šole, ali pa naj dajejo osnovno splošno ljudsko izobrazbo slehernemu državljanu? Ali ne bi bilo pametno, da se popolne gimnazije upravičeno delijo na višje in nižje? Nižja gimnazija je vključena v obvezno šolanje, ki naj pošilja svoje učence nazaj na delovno tržišče. Ali ne grešimo v tem, da delamo preveč propagande v nižji gimnaziji za višje gimnazije ali ostale srednje šole? Ali ne bo dovolj kakovostne izbire, če bodo v glavnem imeli vsi državljani nižjo gimnazijo? Odgovor je tu jasen: ponovno je treba poudariti, da se osnovna šola in nižja gimnazija tesno vezeta, da izvršujeta nalogo obveznega osemletnega šolanja!

Različna so mnenja o uspešnosti tako organiziranega obveznega šolstva, kakor sem ga prikazal oz. v kakršnem stanju se nahaja danes. Na splošno so ljudje s tem razvojem zadovoljni, manjšina se navdušuje za bivše meštanske šole, tretja, da dajejo nižje gimnazije premalo praktičnega znanja za življenje.

Organizacija današnjega osemletnega šolanja bi utemeljili z naslednjim:

Obvezno osemletno šolanje nima namena dati kakšne posebne strokovnosti za izvrševanje določenih poklicev, dati pa mora toliko splošne izobrazbe, da bo otrok sposoben po obveznem šolanju stopiti v kakšne strokovne šole ali tečaj, kjer bo dobil za svoj poklic odgovarjajoče znanje. Na primer: ko človek veseli trgovina, šel bo v uk in hkrati obiskoval šolo učencev v trgovini; drugi se bo vpisal na višjo gimnazijo ali učiteljsko itd., tretji se bo vpisal na kmetijsko šolo, ta spet bo šel v uk kake obrti, kjer bo obiskoval šolo učencev v obrti — izbire je

dovolj. Vsakomur bo dana možnost, da po zanimanju, stopnji inteligence in znanju usmeri svoje nauke in si izbere delovno mesto v naši družbi.

Osemletna šola je obvezna za vse državljane, medtem ko je meštanska šola zajeta v glavnem le otroke delavcev, nižjih uradnikov v mestih, ostali otroci pa so morali obiskovati bolj ali manj organizirane osnovne šole, ki so se delile na nižjo in višjo osnovno šolo. Prehod iz meštanske šole v druge šole je bil ovrhan; učence, ki je doživel prehod iz meštanske šole v višjo ali nižjo izobrazbo. V stari Jugoslaviji je imela gimnazija več prednosti kakor meštanska šola. Ime šole ni važno, važno je le, da nudi šola učencu kakovostno znanje in da je dostopna slehernemu državljanu.

Mislim, da smo si edini v naziranju, da bi v nasprotnem slučaju bilo znanje naprednejše, stopnja izobrazbe, oddajene vsaj pa naj bi spet tonile v mraz nevednosti in mistike. Praksa na terenu nam kaže, da smo z nižjimi gimnazijami na deželi ustvarili pravo revolucijo v odnosu do znanja. Naše podezelsko ljudstvo že upošteva nižje gimnazije, čeprav je bilo v začetku proti novatorstvu. Ljudje so zaradi premajhne izobrazbe nasledili marksističnega revolucionarstva v prvem času niso bili navdušeni za nižje gimnazije. Da pa si je nižja gimnazija že priborila pravo mesto v izobrazbenju ljudskih množic, nam dokazuje boljši obisk, ki je bil v začetku zelo šibak, in pa odnosa do učenja, ki je tudi že precej boljši.

(Nadaljevanje sledi)

## Kočevje pred perečimi gospodarskimi problemi

Te dni je bilo v dvorani Mestnega ljudskega odbora v Kočevju zasedanje Sveta državljanov. Razpravljali so o vrsti perečih gospodarskih problemov. Izračunali so, da bi potrebovali letos za izvršitev samo najnujnejših del nad 50 milijonov dinarjev kredita. Ker so trenutno izgledi za tako visoka denarna sredstva slabi, se je Svet državljanov odločil, da bo treba sedaj nadaljevati le tlakovanje ceste skozi mesto, ki je bilo zaradi vremenskih neprilic prekinjeno. Vzporedno s temi deli bodo uredili tudi vodovodno omrežje, kar je iz zdravstvenih razlogov izredno nujno. Zaradi nevarnosti tifusnih obolenj bo treba pregledati vse vodnjake v Šalka vasi. Vodnjake, ki jih ni mogoče več sanirati, bodo zasuli. Ostale pa klorirali. Kloriranje vode v Kočevju stane mesečno nad 50.000 din, kar je visoka obremenitev mestnega gospodarstva in bo zaradi tega treba vodarino najbrž nekoliko zvišati. Razpravljali so tudi o vzdrževanju stanovanjskih poslopj, ki so v zelo slabem stanju. Vendar pa primanjkuje denarnih sredstev, ker so najemnine mnogo prenižke za kritje vzdrževalnih stroškov, ne kaže pa tudi zviševati stanovanjskih najemnin. Zato se je Svet državljanov odločil, da bo o vseh teh problemih seznanil republiške organe, da bodo pomagali reševati zares pereča gospodarska vprašanja Kočevja.

Delavci Lesne industrije »Zora« v Crnomlju pisajo v sprememnem pismu, s katerim spodbujajo bratom v Šoški dolini, da so jim nakazila 150.000 din, med ostalimi tudi šole:

»Delavski svet Lesne industrije »Zora« je na sestanku z delovnim kolektivom sklenil, da se nakaze po zadnji vremenski katastrofi prizadetim v Šoški dolini 150.000 din. Poleg tega se je delovni kolektiv obvezal, da bo delal celo nedeljo in zaslužek nakazal ponesrečenemu na Primorskem. Čeprav nas je podjuzil komaj 30 delavcev in nam nakazano 150.000 din, med ostalimi tudi šole, vendar v družbeni plan izpolnjevali ter prispevke v akumulacijo še presegli. Pripravili smo na vsako delo, vedno in ob vsakem času pa smo pripravljali tudi braniti pridobitve naše NOB. Vedno smo in bomo sledili naši Partiji.»

Pionirji osnovne šole na Dvoru pa so nam pisali takole:

»Tudi pionirji osnovne šole Dvor smo mnogo slišali o nearedi, ki je zadelo našo Tolmino. Takoj smo sklenili, da ji bomo pomagali. Zbrali smo 1500 dinarjev. Tudi najmlajša članica Katja Zupančič, stara 3 leta, in njen bratec Duško, ki je star šest let, sta prispevala za tolminske otroke, katere pozdravljamo mi in vsi suhokrajanski pionirji.»

O nearedi, ki je zadelo primorske brate zaradi plazov in visokega snega, so govorili tudi otroci na drugih dolenskih šolah. Pionirski na novomeški gimnaziji — zamislite, so dali pionirji I. a razreda — so začeli zbirati po dinarjih. Kar kmalu je bilo v

tem razredu 200 dinarjev, v drugem 350, v tretjem še več itd. Napisali so tudi lepo pismo in ga poslali v Tolmino. Majhni so njihovi darovi, a poudarjeni od sreca!

Pomoč so nakazali še:

Tovarna družba »Kamot« 25.000 din; Vinko Toš, upravitelj župnije Stopice, 1200 din; Mestni odbor OF Crnomelj 3000 din; Mestni odbor OF Novo mesto 20.000 din; Mestni odbor AFZ Novo mesto 5000 din; Sindikalna podružnica PTT Trebnje 500 din; vsaki odbor OF Čadraže pri Beli cerkvi 410 din; Okrajni sindikalni svet Crnomelj 10.000 din; Lesna in kovinarska delavnica MLO 10.000 dinarjev; Kovinarska delavnica MLO 500 dinarjev; III. teren OF Novo mesto 5140 din; Sindikalna podružnica DOZ 1400 din; Sindikalni splošni bolnišničarji 8360 din; Sindikalna podružnica LIP Novo mesto 2800 din; službeni železniški trgovine Novo mesto 600 dinarjev; I. teren OF Novo mesto 3484 din; šivilja Novina Lojka 100 din; kroat. Mežnarščak Polde 200 din; mesarja MLO 10.000 dinarjev; OF in AFZ Zabrja vas in Ragovo 4525 din; kolektiv podjetja »Opatič« Kočevje 800 din; Zveza vojaških vojnih invalidov Trebnje 4000 din; Sindikalna podružnica OK KPS in OILO Trebnje 8800 din; člani kmetijske zadruge Mokronog 400 kg fižola; člani invalidskega podjetja Vrpolpetarstvo Mokronog 25.000 din; Sindikalna podružnica Livarne v Crnomlju 2000 din; kolektiv trgovskih podjetij v Ribnici 3270 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Kočevje 6750 din; učenci in učiteljski v St. Jerneju na Dolenjskem 4125 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Trebnje 1350 din; Sindikalna podružnica VTP Novo mesto 2532 din; Sindikalni trgovskih podjetij Rog v Novem mestu 3500 din; železniška postaja Novo mesto 5000 din; kurilnica Novo mesto 10.000 din; sekcijska postaja Novo mesto 10.000 din; OF Irča vas 2349 din; IV. in V. teren OF v Novem mestu 4600 din; učenci 4. razr. osnovne šole v Novem mestu 400 din; frančiškanski samostan v Novem mestu 2000 din; mestni odbor ZB Novo mesto 8000 din; Sindikalna podružnica pošte v Novem mestu 1500 din; Sindikalna podružnica industrije perila v Novem mestu 1475 din; Sindikalni gostinskih podjetij v Ribnici 3270 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Kočevje 6750 din; učenci in učiteljski v St. Jerneju na Dolenjskem 4125 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Trebnje 1350 din; Sindikalna podružnica VTP Novo mesto 2532 din; Sindikalni trgovskih podjetij Rog v Novem mestu 3500 din; železniška postaja Novo mesto 5000 din; kurilnica Novo mesto 10.000 din; sekcijska postaja Novo mesto 10.000 din; OF Irča vas 2349 din; IV. in V. teren OF v Novem mestu 4600 din; učenci 4. razr. osnovne šole v Novem mestu 400 din; frančiškanski samostan v Novem mestu 2000 din; mestni odbor ZB Novo mesto 8000 din; Sindikalna podružnica pošte v Novem mestu 1500 din; Sindikalna podružnica industrije perila v Novem mestu 1475 din; Sindikalni gostinskih podjetij v Ribnici 3270 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Kočevje 6750 din; učenci in učiteljski v St. Jerneju na Dolenjskem 4125 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Trebnje 1350 din; Sindikalna podružnica VTP Novo mesto 2532 din; Sindikalni trgovskih podjetij Rog v Novem mestu 3500 din; železniška postaja Novo mesto 5000 din; kurilnica Novo mesto 10.000 din; sekcijska postaja Novo mesto 10.000 din; OF Irča vas 2349 din; IV. in V. teren OF v Novem mestu 4600 din; učenci 4. razr. osnovne šole v Novem mestu 400 din; frančiškanski samostan v Novem mestu 2000 din; mestni odbor ZB Novo mesto 8000 din; Sindikalna podružnica pošte v Novem mestu 1500 din; Sindikalna podružnica industrije perila v Novem mestu 1475 din; Sindikalni gostinskih podjetij v Ribnici 3270 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Kočevje 6750 din; učenci in učiteljski v St. Jerneju na Dolenjskem 4125 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Trebnje 1350 din; Sindikalna podružnica VTP Novo mesto 2532 din; Sindikalni trgovskih podjetij Rog v Novem mestu 3500 din; železniška postaja Novo mesto 5000 din; kurilnica Novo mesto 10.000 din; sekcijska postaja Novo mesto 10.000 din; OF Irča vas 2349 din; IV. in V. teren OF v Novem mestu 4600 din; učenci 4. razr. osnovne šole v Novem mestu 400 din; frančiškanski samostan v Novem mestu 2000 din; mestni odbor ZB Novo mesto 8000 din; Sindikalna podružnica pošte v Novem mestu 1500 din; Sindikalna podružnica industrije perila v Novem mestu 1475 din; Sindikalni gostinskih podjetij v Ribnici 3270 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Kočevje 6750 din; učenci in učiteljski v St. Jerneju na Dolenjskem 4125 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Trebnje 1350 din; Sindikalna podružnica VTP Novo mesto 2532 din; Sindikalni trgovskih podjetij Rog v Novem mestu 3500 din; železniška postaja Novo mesto 5000 din; kurilnica Novo mesto 10.000 din; sekcijska postaja Novo mesto 10.000 din; OF Irča vas 2349 din; IV. in V. teren OF v Novem mestu 4600 din; učenci 4. razr. osnovne šole v Novem mestu 400 din; frančiškanski samostan v Novem mestu 2000 din; mestni odbor ZB Novo mesto 8000 din; Sindikalna podružnica pošte v Novem mestu 1500 din; Sindikalna podružnica industrije perila v Novem mestu 1475 din; Sindikalni gostinskih podjetij v Ribnici 3270 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Kočevje 6750 din; učenci in učiteljski v St. Jerneju na Dolenjskem 4125 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Trebnje 1350 din; Sindikalna podružnica VTP Novo mesto 2532 din; Sindikalni trgovskih podjetij Rog v Novem mestu 3500 din; železniška postaja Novo mesto 5000 din; kurilnica Novo mesto 10.000 din; sekcijska postaja Novo mesto 10.000 din; OF Irča vas 2349 din; IV. in V. teren OF v Novem mestu 4600 din; učenci 4. razr. osnovne šole v Novem mestu 400 din; frančiškanski samostan v Novem mestu 2000 din; mestni odbor ZB Novo mesto 8000 din; Sindikalna podružnica pošte v Novem mestu 1500 din; Sindikalna podružnica industrije perila v Novem mestu 1475 din; Sindikalni gostinskih podjetij v Ribnici 3270 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Kočevje 6750 din; učenci in učiteljski v St. Jerneju na Dolenjskem 4125 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Trebnje 1350 din; Sindikalna podružnica VTP Novo mesto 2532 din; Sindikalni trgovskih podjetij Rog v Novem mestu 3500 din; železniška postaja Novo mesto 5000 din; kurilnica Novo mesto 10.000 din; sekcijska postaja Novo mesto 10.000 din; OF Irča vas 2349 din; IV. in V. teren OF v Novem mestu 4600 din; učenci 4. razr. osnovne šole v Novem mestu 400 din; frančiškanski samostan v Novem mestu 2000 din; mestni odbor ZB Novo mesto 8000 din; Sindikalna podružnica pošte v Novem mestu 1500 din; Sindikalna podružnica industrije perila v Novem mestu 1475 din; Sindikalni gostinskih podjetij v Ribnici 3270 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Kočevje 6750 din; učenci in učiteljski v St. Jerneju na Dolenjskem 4125 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Trebnje 1350 din; Sindikalna podružnica VTP Novo mesto 2532 din; Sindikalni trgovskih podjetij Rog v Novem mestu 3500 din; železniška postaja Novo mesto 5000 din; kurilnica Novo mesto 10.000 din; sekcijska postaja Novo mesto 10.000 din; OF Irča vas 2349 din; IV. in V. teren OF v Novem mestu 4600 din; učenci 4. razr. osnovne šole v Novem mestu 400 din; frančiškanski samostan v Novem mestu 2000 din; mestni odbor ZB Novo mesto 8000 din; Sindikalna podružnica pošte v Novem mestu 1500 din; Sindikalna podružnica industrije perila v Novem mestu 1475 din; Sindikalni gostinskih podjetij v Ribnici 3270 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Kočevje 6750 din; učenci in učiteljski v St. Jerneju na Dolenjskem 4125 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Trebnje 1350 din; Sindikalna podružnica VTP Novo mesto 2532 din; Sindikalni trgovskih podjetij Rog v Novem mestu 3500 din; železniška postaja Novo mesto 5000 din; kurilnica Novo mesto 10.000 din; sekcijska postaja Novo mesto 10.000 din; OF Irča vas 2349 din; IV. in V. teren OF v Novem mestu 4600 din; učenci 4. razr. osnovne šole v Novem mestu 400 din; frančiškanski samostan v Novem mestu 2000 din; mestni odbor ZB Novo mesto 8000 din; Sindikalna podružnica pošte v Novem mestu 1500 din; Sindikalna podružnica industrije perila v Novem mestu 1475 din; Sindikalni gostinskih podjetij v Ribnici 3270 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Kočevje 6750 din; učenci in učiteljski v St. Jerneju na Dolenjskem 4125 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Trebnje 1350 din; Sindikalna podružnica VTP Novo mesto 2532 din; Sindikalni trgovskih podjetij Rog v Novem mestu 3500 din; železniška postaja Novo mesto 5000 din; kurilnica Novo mesto 10.000 din; sekcijska postaja Novo mesto 10.000 din; OF Irča vas 2349 din; IV. in V. teren OF v Novem mestu 4600 din; učenci 4. razr. osnovne šole v Novem mestu 400 din; frančiškanski samostan v Novem mestu 2000 din; mestni odbor ZB Novo mesto 8000 din; Sindikalna podružnica pošte v Novem mestu 1500 din; Sindikalna podružnica industrije perila v Novem mestu 1475 din; Sindikalni gostinskih podjetij v Ribnici 3270 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Kočevje 6750 din; učenci in učiteljski v St. Jerneju na Dolenjskem 4125 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Trebnje 1350 din; Sindikalna podružnica VTP Novo mesto 2532 din; Sindikalni trgovskih podjetij Rog v Novem mestu 3500 din; železniška postaja Novo mesto 5000 din; kurilnica Novo mesto 10.000 din; sekcijska postaja Novo mesto 10.000 din; OF Irča vas 2349 din; IV. in V. teren OF v Novem mestu 4600 din; učenci 4. razr. osnovne šole v Novem mestu 400 din; frančiškanski samostan v Novem mestu 2000 din; mestni odbor ZB Novo mesto 8000 din; Sindikalna podružnica pošte v Novem mestu 1500 din; Sindikalna podružnica industrije perila v Novem mestu 1475 din; Sindikalni gostinskih podjetij v Ribnici 3270 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Kočevje 6750 din; učenci in učiteljski v St. Jerneju na Dolenjskem 4125 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Trebnje 1350 din; Sindikalna podružnica VTP Novo mesto 2532 din; Sindikalni trgovskih podjetij Rog v Novem mestu 3500 din; železniška postaja Novo mesto 5000 din; kurilnica Novo mesto 10.000 din; sekcijska postaja Novo mesto 10.000 din; OF Irča vas 2349 din; IV. in V. teren OF v Novem mestu 4600 din; učenci 4. razr. osnovne šole v Novem mestu 400 din; frančiškanski samostan v Novem mestu 2000 din; mestni odbor ZB Novo mesto 8000 din; Sindikalna podružnica pošte v Novem mestu 1500 din; Sindikalna podružnica industrije perila v Novem mestu 1475 din; Sindikalni gostinskih podjetij v Ribnici 3270 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Kočevje 6750 din; učenci in učiteljski v St. Jerneju na Dolenjskem 4125 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Trebnje 1350 din; Sindikalna podružnica VTP Novo mesto 2532 din; Sindikalni trgovskih podjetij Rog v Novem mestu 3500 din; železniška postaja Novo mesto 5000 din; kurilnica Novo mesto 10.000 din; sekcijska postaja Novo mesto 10.000 din; OF Irča vas 2349 din; IV. in V. teren OF v Novem mestu 4600 din; učenci 4. razr. osnovne šole v Novem mestu 400 din; frančiškanski samostan v Novem mestu 2000 din; mestni odbor ZB Novo mesto 8000 din; Sindikalna podružnica pošte v Novem mestu 1500 din; Sindikalna podružnica industrije perila v Novem mestu 1475 din; Sindikalni gostinskih podjetij v Ribnici 3270 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Kočevje 6750 din; učenci in učiteljski v St. Jerneju na Dolenjskem 4125 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Trebnje 1350 din; Sindikalna podružnica VTP Novo mesto 2532 din; Sindikalni trgovskih podjetij Rog v Novem mestu 3500 din; železniška postaja Novo mesto 5000 din; kurilnica Novo mesto 10.000 din; sekcijska postaja Novo mesto 10.000 din; OF Irča vas 2349 din; IV. in V. teren OF v Novem mestu 4600 din; učenci 4. razr. osnovne šole v Novem mestu 400 din; frančiškanski samostan v Novem mestu 2000 din; mestni odbor ZB Novo mesto 8000 din; Sindikalna podružnica pošte v Novem mestu 1500 din; Sindikalna podružnica industrije perila v Novem mestu 1475 din; Sindikalni gostinskih podjetij v Ribnici 3270 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Kočevje 6750 din; učenci in učiteljski v St. Jerneju na Dolenjskem 4125 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Trebnje 1350 din; Sindikalna podružnica VTP Novo mesto 2532 din; Sindikalni trgovskih podjetij Rog v Novem mestu 3500 din; železniška postaja Novo mesto 5000 din; kurilnica Novo mesto 10.000 din; sekcijska postaja Novo mesto 10.000 din; OF Irča vas 2349 din; IV. in V. teren OF v Novem mestu 4600 din; učenci 4. razr. osnovne šole v Novem mestu 400 din; frančiškanski samostan v Novem mestu 2000 din; mestni odbor ZB Novo mesto 8000 din; Sindikalna podružnica pošte v Novem mestu 1500 din; Sindikalna podružnica industrije perila v Novem mestu 1475 din; Sindikalni gostinskih podjetij v Ribnici 3270 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Kočevje 6750 din; učenci in učiteljski v St. Jerneju na Dolenjskem 4125 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Trebnje 1350 din; Sindikalna podružnica VTP Novo mesto 2532 din; Sindikalni trgovskih podjetij Rog v Novem mestu 3500 din; železniška postaja Novo mesto 5000 din; kurilnica Novo mesto 10.000 din; sekcijska postaja Novo mesto 10.000 din; OF Irča vas 2349 din; IV. in V. teren OF v Novem mestu 4600 din; učenci 4. razr. osnovne šole v Novem mestu 400 din; frančiškanski samostan v Novem mestu 2000 din; mestni odbor ZB Novo mesto 8000 din; Sindikalna podružnica pošte v Novem mestu 1500 din; Sindikalna podružnica industrije perila v Novem mestu 1475 din; Sindikalni gostinskih podjetij v Ribnici 3270 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Kočevje 6750 din; učenci in učiteljski v St. Jerneju na Dolenjskem 4125 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Trebnje 1350 din; Sindikalna podružnica VTP Novo mesto 2532 din; Sindikalni trgovskih podjetij Rog v Novem mestu 3500 din; železniška postaja Novo mesto 5000 din; kurilnica Novo mesto 10.000 din; sekcijska postaja Novo mesto 10.000 din; OF Irča vas 2349 din; IV. in V. teren OF v Novem mestu 4600 din; učenci 4. razr. osnovne šole v Novem mestu 400 din; frančiškanski samostan v Novem mestu 2000 din; mestni odbor ZB Novo mesto 8000 din; Sindikalna podružnica pošte v Novem mestu 1500 din; Sindikalna podružnica industrije perila v Novem mestu 1475 din; Sindikalni gostinskih podjetij v Ribnici 3270 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Kočevje 6750 din; učenci in učiteljski v St. Jerneju na Dolenjskem 4125 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Trebnje 1350 din; Sindikalna podružnica VTP Novo mesto 2532 din; Sindikalni trgovskih podjetij Rog v Novem mestu 3500 din; železniška postaja Novo mesto 5000 din; kurilnica Novo mesto 10.000 din; sekcijska postaja Novo mesto 10.000 din; OF Irča vas 2349 din; IV. in V. teren OF v Novem mestu 4600 din; učenci 4. razr. osnovne šole v Novem mestu 400 din; frančiškanski samostan v Novem mestu 2000 din; mestni odbor ZB Novo mesto 8000 din; Sindikalna podružnica pošte v Novem mestu 1500 din; Sindikalna podružnica industrije perila v Novem mestu 1475 din; Sindikalni gostinskih podjetij v Ribnici 3270 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Kočevje 6750 din; učenci in učiteljski v St. Jerneju na Dolenjskem 4125 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Trebnje 1350 din; Sindikalna podružnica VTP Novo mesto 2532 din; Sindikalni trgovskih podjetij Rog v Novem mestu 3500 din; železniška postaja Novo mesto 5000 din; kurilnica Novo mesto 10.000 din; sekcijska postaja Novo mesto 10.000 din; OF Irča vas 2349 din; IV. in V. teren OF v Novem mestu 4600 din; učenci 4. razr. osnovne šole v Novem mestu 400 din; frančiškanski samostan v Novem mestu 2000 din; mestni odbor ZB Novo mesto 8000 din; Sindikalna podružnica pošte v Novem mestu 1500 din; Sindikalna podružnica industrije perila v Novem mestu 1475 din; Sindikalni gostinskih podjetij v Ribnici 3270 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Kočevje 6750 din; učenci in učiteljski v St. Jerneju na Dolenjskem 4125 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Trebnje 1350 din; Sindikalna podružnica VTP Novo mesto 2532 din; Sindikalni trgovskih podjetij Rog v Novem mestu 3500 din; železniška postaja Novo mesto 5000 din; kurilnica Novo mesto 10.000 din; sekcijska postaja Novo mesto 10.000 din; OF Irča vas 2349 din; IV. in V. teren OF v Novem mestu 4600 din; učenci 4. razr. osnovne šole v Novem mestu 400 din; frančiškanski samostan v Novem mestu 2000 din; mestni odbor ZB Novo mesto 8000 din; Sindikalna podružnica pošte v Novem mestu 1500 din; Sindikalna podružnica industrije perila v Novem mestu 1475 din; Sindikalni gostinskih podjetij v Ribnici 3270 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Kočevje 6750 din; učenci in učiteljski v St. Jerneju na Dolenjskem 4125 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Trebnje 1350 din; Sindikalna podružnica VTP Novo mesto 2532 din; Sindikalni trgovskih podjetij Rog v Novem mestu 3500 din; železniška postaja Novo mesto 5000 din; kurilnica Novo mesto 10.000 din; sekcijska postaja Novo mesto 10.000 din; OF Irča vas 2349 din; IV. in V. teren OF v Novem mestu 4600 din; učenci 4. razr. osnovne šole v Novem mestu 400 din; frančiškanski samostan v Novem mestu 2000 din; mestni odbor ZB Novo mesto 8000 din; Sindikalna podružnica pošte v Novem mestu 1500 din; Sindikalna podružnica industrije perila v Novem mestu 1475 din; Sindikalni gostinskih podjetij v Ribnici 3270 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Kočevje 6750 din; učenci in učiteljski v St. Jerneju na Dolenjskem 4125 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Trebnje 1350 din; Sindikalna podružnica VTP Novo mesto 2532 din; Sindikalni trgovskih podjetij Rog v Novem mestu 3500 din; železniška postaja Novo mesto 5000 din; kurilnica Novo mesto 10.000 din; sekcijska postaja Novo mesto 10.000 din; OF Irča vas 2349 din; IV. in V. teren OF v Novem mestu 4600 din; učenci 4. razr. osnovne šole v Novem mestu 400 din; frančiškanski samostan v Novem mestu 2000 din; mestni odbor ZB Novo mesto 8000 din; Sindikalna podružnica pošte v Novem mestu 1500 din; Sindikalna podružnica industrije perila v Novem mestu 1475 din; Sindikalni gostinskih podjetij v Ribnici 3270 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Kočevje 6750 din; učenci in učiteljski v St. Jerneju na Dolenjskem 4125 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Trebnje 1350 din; Sindikalna podružnica VTP Novo mesto 2532 din; Sindikalni trgovskih podjetij Rog v Novem mestu 3500 din; železniška postaja Novo mesto 5000 din; kurilnica Novo mesto 10.000 din; sekcijska postaja Novo mesto 10.000 din; OF Irča vas 2349 din; IV. in V. teren OF v Novem mestu 4600 din; učenci 4. razr. osnovne šole v Novem mestu 400 din; frančiškanski samostan v Novem mestu 2000 din; mestni odbor ZB Novo mesto 8000 din; Sindikalna podružnica pošte v Novem mestu 1500 din; Sindikalna podružnica industrije perila v Novem mestu 1475 din; Sindikalni gostinskih podjetij v Ribnici 3270 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Kočevje 6750 din; učenci in učiteljski v St. Jerneju na Dolenjskem 4125 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Trebnje 1350 din; Sindikalna podružnica VTP Novo mesto 2532 din; Sindikalni trgovskih podjetij Rog v Novem mestu 3500 din; železniška postaja Novo mesto 5000 din; kurilnica Novo mesto 10.000 din; sekcijska postaja Novo mesto 10.000 din; OF Irča vas 2349 din; IV. in V. teren OF v Novem mestu 4600 din; učenci 4. razr. osnovne šole v Novem mestu 400 din; frančiškanski samostan v Novem mestu 2000 din; mestni odbor ZB Novo mesto 8000 din; Sindikalna podružnica pošte v Novem mestu 1500 din; Sindikalna podružnica industrije perila v Novem mestu 1475 din; Sindikalni gostinskih podjetij v Ribnici 3270 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Kočevje 6750 din; učenci in učiteljski v St. Jerneju na Dolenjskem 4125 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Trebnje 1350 din; Sindikalna podružnica VTP Novo mesto 2532 din; Sindikalni trgovskih podjetij Rog v Novem mestu 3500 din; železniška postaja Novo mesto 5000 din; kurilnica Novo mesto 10.000 din; sekcijska postaja Novo mesto 10.000 din; OF Irča vas 2349 din; IV. in V. teren OF v Novem mestu 4600 din; učenci 4. razr. osnovne šole v Novem mestu 400 din; frančiškanski samostan v Novem mestu 2000 din; mestni odbor ZB Novo mesto 8000 din; Sindikalna podružnica pošte v Novem mestu 1500 din; Sindikalna podružnica industrije perila v Novem mestu 1475 din; Sindikalni gostinskih podjetij v Ribnici 3270 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Kočevje 6750 din; učenci in učiteljski v St. Jerneju na Dolenjskem 4125 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Trebnje 1350 din; Sindikalna podružnica VTP Novo mesto 2532 din; Sindikalni trgovskih podjetij Rog v Novem mestu 3500 din; železniška postaja Novo mesto 5000 din; kurilnica Novo mesto 10.000 din; sekcijska postaja Novo mesto 10.000 din; OF Irča vas 2349 din; IV. in V. teren OF v Novem mestu 4600 din; učenci 4. razr. osnovne šole v Novem mestu 400 din; frančiškanski samostan v Novem mestu 2000 din; mestni odbor ZB Novo mesto 8000 din; Sindikalna podružnica pošte v Novem mestu 1500 din; Sindikalna podružnica industrije perila v Novem mestu 1475 din; Sindikalni gostinskih podjetij v Ribnici 3270 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Kočevje 6750 din; učenci in učiteljski v St. Jerneju na Dolenjskem 4125 din; Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Trebnje 1350 din; Sindikalna podružnica VTP Novo mesto 2532 din; Sindikalni trgovskih podjetij Rog v Novem mestu 3500 din; železniška postaja Novo mesto 5000 din; kurilnica Novo mesto 10.000 din; sekcijska postaja Novo mesto 10.000 din; OF Irča vas 2349 din; IV. in V. teren OF v Novem mestu 4600 din; učenci 4. razr. osnovne šole v Novem mestu 400 din; frančiškanski samostan v